

PERŽVALGA.

— Sulyg „U.“ Nr. 12 pranešimo Vilniuje tapo užbaigtas statyti Katrės-Kekšnininkės paminklas. Iš tos priežasties jis rašo: „4 metai atgal tapo pastatytas Vilniuje žinomam Muravjovui-Korikui paminklas, o šįmet Katrei-Kekšnininkei. Muravjovui—už tai, kad jis iškorė 40 metų atgal tokią baisybę žmonių, tiek nekalto kraujo praliejė, tiek sodžių sudegino, tiek žmonių sukūšė į kalėjimus, ištrėmė į gilumus Maskolijos, prirakino prie karų, tiek kruvinių ašarų išspaudė!... Katrei pastatė paminklą už tai, kad ji 100 su viršum metų atgal pramynė Muravjovui kelius: prie jos įvyko visi trys Lenkijos ir Lietuvos padalinimai — 1772, 1793 ir 1795 mm., prie jos visa Lietuva be Suvalkų gub. ir Prūsų Lietuvos pakliuvo Maskolijai. Prie jos buvo pirmutinis garsusis 1794 m. lenkų ir lietuvių sukilimas. To sukilimo vadovu buvo žinomas „muzikų generolas“ Kastiuška... Bet jis tapė pergaltas ir čion, prie Katrės prasidėjo pas mus platinimas maskolystės ir persekiojimas katalikų tikėjimo... Žinoma, už tokius jos nuopelnus reikia pastatydinti jai Lietuvos paminklas!...“ Toliaus „U.“ sako: „Neužilgo bus atidengimas paminklo. Šventė, žinoma, bus švenčiama iškilmingai: susirinks maskolių valdžios tarnai, mūsų penai, o gal ir kunigai, išgirs Katrės-Kekšnininkės nuopelnus, pagarbis maskolių valdžią, išgers už jos sveikatą, pakeiks jos priešus; bet ir mėš, suprantantieji, ką reiškia tas paminklas, suprantam, kad jis—tai tik įrankis apdumimui žmonėms akių, kad tai yra biauriausias išjuokimas mūsų jausmų, ir mes turime švęsti tą šventę,—turime koku-nors būdu protestuoti prieš tai, parodyt valdžiai, jog mes suprantame, ką ir kam ji tai daro!“

— „D. B.“ Nr. 6 (13) paduoda perspėjimą dėl lietuvių gyvenančių Liepojuj nuo šniupo Kazio Čypo ar Ščypo, kuris labai daug įskundė žandrams lietuvių. Teip jam įskundus tai ē padarytos kratos net Lomzoje (Lenkijoje) pas Juozą Varkalą, kurį areštavojo ir nugabeno kalėjiman. — Dar krėtė gyvulių daktarų Bulotą ir jo brolvaiķį tiesininką, Rėvelyje.

— Lietuviai dar toli atsilikę nuo kitų tautų apšvietime, teip kad sulyg New Yorko priplaukos statistika 47% iš jų nemoka savo prigimtoji kalboj skaityt, tuom tarpu kaip prancuzai ir vokiečiai persistato tik 4%, o škotai tik 1%.

— Praėjusiam Nr. „Vienybės“ minėta buvo apie sustojimą „Žvaigždės“ išidineti. Tai gi dabar išiaškino, kad „Ž.“ tapo sustabdyta išsiuntinėti per vyriausią Suv. Valstijų laikraštininkystės uzziuarą, kaipo „nesanti išleidžiama dėl visuomenės apšvietimo“, arba antraip sakant melų ir pliovenių pamfletai. Pareikalavo ją sustabdyti Baltimorės universitetas, kurį „Žv.“ apšmeizė, jog parduodas už pinigų mokiniams diplomus. Mat kunigėliai besistengdami nustumti nuo Olimpo d-rą Šliupą ir mėgindami tē patys užsirangyti puolė su visa „Žv.“ į purvynę išskurios, regis, jau jiems neprikelit. Nors sustabdzius kunigėliai puolės į visas puses, kaip tai: į Baltimorę ir Washingtoną, kame kelklupšti mušdamies „mea culpa“ prizadėjo daugiaus nebepliovoti ir stengėsi darodyti „Ž.“ mokliškumą, ir nors su baisiai dideliais kaštais ir akių žibiūmu pasisekė dar išmaldauti pavelijimą toliau „Žv.“ siuntinėti, bet dabar visuomenė pamatė, kas per „mokliška“ ta „Žv.“ buvo. Tai gi turėsime dabar „Žv.“ reformuotą, t. y. su plonesniais melais, bet už tai jos skaitytojai pasikrapštykit ko-

seres, nes išsikaštavus Milukui ant gavimo laikraščio privilegijų pradėjo aimanuoti, jog už labai pigią prekę duoda skaitytojams tiek „dvasiško peno“. Nedyvai, kad ir pabran gintų: juk padaryt laikraščį moklišku ir bėgyj dviejų sąvaičų — ar tai mažai kaštavo?

— Brooklyn, N. Y. 31 sausio susitvėrė „Aušros“ draugystės kuopa, prie kurios prisirašė 8 sąnariai užsimokėdami prisirašymą ir mėnesines sudėjo viso \$13,75. Susirinkimai bus laikomi kiekvieną pirmą nedėdienį ant 7 valand vakare, P. Draugelio salėje, 73 Grand st. Brooklyn, N. Y. Į kuopos komitetą tapo išrinkti: J. Naujokas — pirmsėdziu, D. Maskevičius — raštininku, V. F. Jankaučkas izdininku.

— Brooklyn, N. Y. susitvėrė ir „Aušrelės“ draugystės kuopelė iš 4 sąnarių pradzioje, kurie užsimokėjo visą metinę ant sykio. Ateitėje tikimasi, jog skaitlius sąnarių pasidau gins.

— Brooklyno liet. parapijos klebonas Varnagiris 31 sausio išdavė metinę atskaitą, kurią sulygiuus su praeitais metais pasirodo, jog surinkta pinigų mažiau ant \$3,052,95. Tai gi matyt kad parapijonai ant „Dievo garbės“ baisiai atšalo.

Isz Lietuvos.

Skriaudžiai, Senapil. pav. Suvalkų gub.

Nors tautiškas susipratimas tarp čonykščių gyventojų yra silpnas, bet ši vieta ir buva aprupinta gerai raštais, pergerus žmones: ypač L. S. D. Partijos lapeliais, kurie buvo išplatinta labai keistu būdu po Visų SS. nedėlioj. Žmonės išėję iš bažnyčios, po spaudymui galvų (mat tą dieną buvo keliamos 50 metinės sukaktuvės kunigystės kuu. J. Šipaucko, kurs iš džiaugsmo tokios laimės palaimino ir parapijo-

nus), beveik kiekvienas, kuris tik turėjo paviršium k šenius, atrado po gražias lietuviškas spaudintas gromatas, k. a.: „Jauniems karčiviams“, „Vovrai ir musės“, „Paslėpęs vilko nasrus rodo lapės uodegą“ ir k. Žmonės tą radę, vieni burbulais susiję skaitė, kiti klausė, stebėdamiesi: iš kur galėjo kiti niuos rasti tokios dailios, pasikai-kuriuos ir vienodos gromatos; treči namon nešėsi skaityt; daugumui patiko, pripažino, jog rašo teisybę, suprato, kas tai yra karčivija, kam ji reikalinga, pamatė valdžios mierius ir jos darbus; kaip kurie tuo pradėjo kiteip mislyti: neapkęsti savo engėjų, zodziu sakant, toks papuolimas lapelių į žmonių rankas geras paliko pasekmes. Vertėtų, kur galima, vartot tokį platinimo būdą; žmonės gavę į rankas tokius lapelius nepalieka neperskaite. Žinoma radosi ir tokių nenaudėlių, kurie visą tą stengėsi apverstį ant kokios tē „bedievystės“, nusiklausę tos dienos pamokslo kun. Senkaus (Senapilės kleb.), kuris visą adyną pašventė pirmiausia ant iškelimo į padanges kunigijos paskai iškeikė pekliškus susirinkimus po kaimus (suprask spektaklius). Kun. bekoyėdami su bedievyste tokią baimę įvarė, žmonėms, kad pračiokėliai — ištolo bijo kuygų ir laikraščių, arba žmonių, kurie juos skaito. Skriaudžių par. keli ukin n tai, įbaidyti kunigo pamokslais „bedieviškais“ raštais, sudraske visą „sargiečių“ kalendorių, ba tē yis buvo tankiai minėtas zodis „kunigas“; toki raštai kur yra minimas kunigas tai anot jų yra bedieviški ir jiems vieta šveistainė. Kunigai kasdami kitiems duobę, patįs į ją įkrinta.

Barzdinelio Brolis.
Žagariai, Kauno gub.
Paprasti žandarai.
Mūsų apylinkej, beveik

kiekviename sodžiu rasi tokių, kuriuos ponevėle turi prilyginti žandarams. Jie vuosto, šnipinėja kas skaito knygas, laikraščius, ir tuojaus daneša klebonui, kurs tuojaus tokius apšaukia bedieviais, tuojaus dažino policija ir šnipai profesionališkai ir, žinoma, prasiplatiniui apšvietimo labai tas kenkia. — Labiausia reikia stebėtis iš pasielgimo dvasiškijos, kuri nesirupindama apie sulaikymą besiplatinančios girtuoklystės, paleistuvystės — uzkruto ant naikinimo lietuviškų raštų, kurie juk žmonių prie ištvirkimo neveda, jei bent kaip kur papeikia nedorus kunigų darbus. Laikas būtų kunigėliams susiprasti ir pamesti bičiuliautis su maskolių valdžia, kuri juk ir pačių kunigų nečėdija, bet nužvelgdami jai nenaudingus gabena tą pat, kur ir „bedievius“.

Šiauliškis.

Južintai, Kauno gub.

Blogi metai, blogi laikai! Tokius defavimus visur girdėti. Teisybė, kad viskas eina blogyn; bet žmonės vietoj pagerinti savo buvį per apsišvietimą, nenori prie to tvertis. Skriaudžia juos visoki urėdininkai su mokesčiais, spaudžia ponai dvarokėlius, spaudžia kunigai parapijonus ir... kas gi pračiokų nespaudžia?

Blogi metai!... Bet mus kleb. Ramonas pakėlė laidotuvių mokesčius, valsčiaus raštininkas pakėlė kišių kursą, aplinkiniai ponai numušė darbininkams ordinarijas, o pakėlė mokesčius ant pievų, medžių ir tt.

Blogi metai!... Bet anų blogumą už vis daugiausiai atjaučia pilkas mažiukas!

Atgaja.

Viekšniai, Kauno gub.

Istabuš dalykas. Pernai čion pastatė gan gražų namą-kleboniją. Namas augštas, platus, stėgeliais (dokalkoms)

dengtas, šviesus ir ertus viduj. Labai įstabu, jog kun. kanau-ninkas nerinko pinigų iš parapijonų ant pastatymo klebonijos, tik prie darbo telkdavo parapijonis. *Ts.*

Laiszkai isz Argentinos.

Rašo A. J. Vištalius.

(Tąsa.)

Kaip su pasigėrėjimu skaičiau trumpą poeziją parašytą „Jonui Mačiui“, taip su pasibiaurėjimu „Metavone“ — Bedievio. Tuomkartu daugiau nepaišysiu apie vertybę patalpintų raštų, „Vienybėje Lietuvninkų“, nesa radau gerų, pusgerių ir menkos vertės, tarp kurių už niekiausius skaitau „Metavone“. Jis turi suprastką rašas ir ko noris, bet nežino ir nejaučia kokios iš to gali paskui pasekmės atsitikti. Jei draskantieji žvėrys išsiskirs sau bobrą ir paves jam vietą liuto, idant anas jaisiais valdytų ir rėdytų, tai ne dovanai draskantieji žvėrys neapkenčia giminės bobrų, bet negalėdami kiteip jų ištremit, nes ne visi sutinka ant ištrėmimo, nori jį statyt sav už valdoną, atsakantį už visas jų piktadėjis-tes ir paskui vardan jo papildyt tiek piktų darbų, jog kiti visi žvėrys įdukę netiktai jį patį užkankintų, bet išnaikintų ir jo visą veislę ir ištrėmtų į plentą, idant neliktų ant žemės nė vieno sutvėrimo su jautria širdžia, ašarojančia nelaimėje savo giminės. Bet bobras netoks kvailas, kaip žvėrys sau mislyjo, — nepriima malonės draskančiųjų, kaip Argentinai nepriima malonės Indijonų arba Rindų, Gran-Čako aplinkinėse... Gelbėk mane prigimties Dieve nuo visų sutvėrimų, — o labiausiai nuo velnių, dievų ir „Dievo malonės“!

IV.

Dabar trumpai paminėsiu apie prisiųstas man knygeles, kurias į 8 dienas dusyk per-

skaičiau.

1. *Frankiai šventos įkvizicijos.*

Labai naudinga, tik trumpas aprašymas. Kalbos budas geras; raštrėda šlubuoja. Ta knygelė „Parmazonui“ lygi.

2. *Lietuviai amžių gludumuose (skenduolėj?!)*

Naudinga pasakėlė; kalbos budas geras, bet dar neištobulintas. Raštrėda šlubuoja.

Nesuprantu kodėl D-ras Sliupas mano tvirtinimus paniekino. Lietuviška kalba yra motina visų Rind-Ariškų kalbų, arba Indo-Europėjiškųjų, kas tyrinėjant aiškiai galima suprasti. Daug žodžių jo raštuose randu nesuprantamų ir su jo raštrėda nesutinku. „Ujemoš“, „tautos“, „spėka“, „maištrus“, „melas“ (mialas), „gludumas“ ir tt.

3. *Apie kalbų pradžia.*

Zaunos melagingos ir nevertos skaityt. Ne Dievas, bet patys žmonės amžiais maišydami kalbas nukalė. Autorius (matyt kunigas) meluoja, sakydamas, jog lotynų kalba esąti mūsų kalbos motina. Kvailas ar pasiutęs?! Kad būtų pasakęs, jog mūsų kalbos dukte, tai būtų nemelavęs. Kada lotynų kalba tapo nukalta klastorių dvare, Lazio vadiuame arti Rymo ar Romos, jau mūsų liežuvis tukstančius metų buvo senas!

4. *Už ką mes Lenkams turime būti dėkingi arba nedėkingi.*

Kalbos budas gana geras, vidurinės Lietuvos. Raštelis naudingas ir teisingas. Raštrėda šlubuoja.

5. *Keletas žodžių apie Lietuvos ir naudingi pamokinimai dėl Lietuvos žmonių.*

Kalbos budas geras ale raštrėda šlubuoja.

(Toliaus bus).

Politiszkos žinios.

Suvienytos Valstijos.

Kiekvienas politikierius išranda įvairius kelius, kaip prisigriebti ir prisilaižyti prie vi-

suomenės, idant ta paskiaus rinkimuose atiduotų balsus už tą, kurs geriau mokejo juos privileioti ir persistatyti už jos geradėją. Taip Rooseveltas, dabartinis Suv. Valstijų prezidentas mokejo apdumti akis darbinikiškai luomai įsimašydamas su pasale arbitracija tarpe trustų ir begėdiškai išnaudojamų darbininkų, dabargi milijonierius, senatorius Hanna, pragydo lakštingale neva atsisakydamas nuo prezidento kandidaturos ir ketindamas pašvęsti savo likusį gyvenimą ant sutaičinimo darbininkų su kapitalistais. Jis žada sugražinti darbininkams aukso gadyne, supraskit, visgi jeigu galės, o tas galėjimas išsireiškia išrinkimu jo ant prezidento. Vieno dalyko jis bijosi — socializmo, kurį jis žada atnaujinti ir apvalyti nuo kreivų jo dabartinių žingsnių. Tai gi, žodžiu — Hanna labai nori prezidentūros ir baisiai neapkenčia socializmo.

Kaslink tąsinių su Panama, tai, rodos, jog jau nepoilingo turės užsibaigti ramum susitaikymu, nes Kolumbija matydama, jog Suv. Valst. nemislyja apleisti Panamos geruaju ir negalėdama jokios priedartos tam parodyti, ketina priimti pažadėjimą pinigisko damokėjimo iš pusės Suv. V. ir išsivadėti Panamos ant visados. Tai gi amerikoniai dabar jaučiasi save pilnais Panamos uktvėriais, tuom labiausiai, jog pati tenykštė naujos republikos valdžia ant seimo nutarė pilnai pasiduoti globai Suv. V. ir priežiurai, ar tai užpuolimuose susiedų ar iškylant viduriniams nesutikimams.

Padarius pirklystės sudermę su Abissinija, amerikoniški piniguočiai, o labiausiai išdirbėjai medvilnės suskubo siųsti tą savo agentus idant uzimti visus geresnius traktus dėl išbuvimo savo tavorų. Abissinijos negus, Menelikas, rengiasi prisiųsti daugelį savo šalies iš-

dirbinių, į St. Louis parodą ir ketina užmegsti pirklystę su Suv. Valst. įvairiais tavorais, kurie pirmiaus turėdavo pereiti per rankas Maskolijos. Tokiu budu be abejonės ta sudermė Maskolijos reikalams labai užkenks.

Dalykuose Rytinės Azijos Suv. Valstijų politika stengiasi eiti drauge su Europos viešpatystėms ir kiek galėdama stegiasi, — jeigu bus galima — pasinaudoti iš to nemažiau už jas. Dabartinė, Suv. Valstijų laivynė, Rytinėj Azijoje tapo padrutinta išsiunčiant didelį kreizerį „Baltimore“, keturis mažesnius laivus ir penkis kontrotorpednešius.

Maskolija.

Ant galo prietikiškai tarpe Maskolijos su Japonija daėjo iki tokio įtempimo, kad jau toliau nėr kur eiti. Negelbėjo nieko vice-karaliaus Aleksiejevo pasali diplomatija, kurią jis, karštas šalininkas karės, mėgino vilioti Japoniją dar toliaus, bet ši paskutinė matydama, kad tokiu keliu Maskolija nori tik išlošti laiką, pranešė jog su Aleksiejevu nenori jokių tarybų turėt. Jau nuo poros sanvaičių, kaip Maskolija taip ir Japonija sutraukė kiek tik galėjo savo spēkų į Chemulpo uostas Seoul, Korejos sostapilės. Kada čion padėjimas kas syk grėsė kare, diplomatiški susinešimai, tarpe abiejų pusių ėjo aštryn ir daėjo iki galutinio sądoros pakrikimo. Tai-gi karė jau ant nosies kabo, bet kas laimės dabar negalima įspėti ir neverta, nes visi toki spējimai beveik niekadės neišsipildo. Laikas pats parodys, ką jis po savo skraiste slepia. Tuomtarpu bus neprošalį pažvelgt į vidurinius Maskolijos nusidavimus. Štai Petropilės katalikiškoje mokslainėje mokiniai pakėlė maištą ir 70 iš jų areštavojo. Karše šovė į policmeistrą, kunigaikštį Cherche-

ulidze, kurs yra žinomas parsidavėlis maskoliams, ir kurio armėnai labai neapkenčia. Dorpato universitete atsisakė 20 profesorių, apleisdami katedras ir žadėdami tik tada grįžti, kada valdzia prašalys iš jų tarpo profesorius — šnipus. Kijevo politechnikumą apleido du garsūs profesorai teipgi iš tų pačių priezasčių. Bėgyje sąvaitės uždengė valdzia 4 laikraščius, iš kurių „Ruskaja zemlia“, ant visada, „Wolyn“ ant 3 mėnesių ir finišką „Wasaposten“ teipgi ant 3 mėn. Jeigu pridėsim dar judėjimą Mažosios Rusijos, Lenkijos ir Lietuvos, tai aiškiai matosi, jog Maskolijos rėdas labai netvirtai stovi jau pats savo pamatuose, o prisidėjus dar karėms su svetimoms šalims, kaip dabar su Japonija, gali visai greitai nupulti ir paliuosuoti nuo savo sunkumo prislėgtas, stenančias tautas.

Vokietija.

Paskutiniu laiku Silezijoje atsilošė epilogas politišku bylų. Redaktoriai berlyniškio „Varwaerts“ tapė prasudyti: Leidas ant 6 mėnesių, o Kaliskis ant 4, už straipsnius įžeidžiančius prūsų policiją; tuose straipsniuose buvo rašyta, jog paskutiniai gatviniai sumiši mai buvo vienatine priezastimi pati policija, kuri smaugė gyventojus, kad balsuotų už centrumą.

Pabaigoje praeito meto teipgi tapė nubaustas redaktorius „Glos Slaski“, W. Fraševskis, kalėjimu ir pinigine bausme, už nuziurėtą kurstymą prieš valdzia. Negana to dar uždare kalėjiman garsingą socialistų agitatorką, Rožę Luksemburg, už kamantinėjimą kalbos cėsoriaus Viliaus. Toki visi valdzios mygimai ant socialistų pabudino gyventojų tarpe labai didelį sau neprielankumą.

Vokietijos valdzia nešiojasi su misle atgavimo bent vienos prielaukos, Baltijos pamarėj,

kaipo tai: Rygos ar Revel'io, ir turi viltį, jog Maskolijai susiėmus su Japonija gausianti sau tokią progą.

Neseniai vokiečiai išvijo prancuzišką kalbą iš Elzos vietinių mokslainių. Toks grynai maskoliškas pasielgimas, sukėlė tarpe vietinės bretoniškos liaudės priešai vokiečius didžią neapykantą.

Dalis darbu.

¶ PITTSBURG, PA. Kasyklėse Ellsworth Coal Co. tapo apreikšta numazinimas darbininkams mokesčių, tie nepriėmė — ir apie 2000 anglekasių sutraikavo. Straikuojantieji nepriguli prie unijos.

¶ CHICAGO, ILL. Čion buvo iškilę nesutikimai tarpe darbininkų ir darbdavių dažų dirbtuvėse, kur dirbo apie 1,500 žmonių, bet pirm kol iškilo straiikas darbdaviai pasiskubino susitaikinti, išrenkant abipusinį, taikos teismą.

¶ PITTSBURG, PA. Cunningham stiklų dirbtuvėj pagaršinus, jog mokestis bus numazinta ant 40% visi darbininkai atsisakė tą priimti; ištos priezasties tapo dirbtuvė uždaryta ir visi žmonės paleisti nuo darbo.

¶ INDIANAPOLIS, IND. Savininkai kasyklių anglies Indijano, Illinojaus, Ohio ir Pensylvanijos įteikė anglekasių prezidentui Mitcheliui ultimatumą, kuriame apreiškė, jog numazys mokesčius ant 12c. nuo dolerio. Unijų viršininkai tą priimti atsisakė, ir jeigu nesužitaikys, tai galima tikėtis, jog iškils didelis straiikas.

¶ WILKES BARRE, PA. Allis-Chalmers Co. kurių dirbtuvės yra ir Scranton, Pa. apreiškė, jog ant toliaus jokių tarybų su darbininkais nedarys ir jų joki reikalavimai nebus pripazinti už reikalingus išklausymo.

¶ SUSQUEHANNA, PA. Vietinių ir Forest City šilkų audinčių darbininkai dar tebe-

straikuoja. Kompanijos nenorėdamos išpildyti jų reikalavimo kaslink pakėlimo algos bando varyt darbus su pagalba skebų.

¶ SHARON, PA. National Malleable Steel Castings Co. apreiškė, jog sutrumpina darbininkams mokesčius, bet formadariai tą atsisakė priimti ir visi jais sekinę sustraikavo. Po poros dienų kompanija vėl atšaukė savo ketinimą ir visi vėl pagrižo prie darbo.

Isz Amerikos.

Nori apsunkinti ateivystę ir ukė systę.

Kada amerikoniški kapitalistai susiplešė milijardus iš ateivių darbo ir įgijo politišką galybę, dabar jie taikosi visokiais keliais apsunkinti ir sustabdyti ateivystę, teipgi apsunkinti pastojimą Suv. Valstijų ukėsu. Jau dabar kiekvienas ateivys į Suv. Valst. moka po \$2,00 pagalvės, kuri pagal kongreso nutarimą gal buti pakelta iki \$10,00 už galvą. Pereituose metuose atvyko 857,046 ateivių, nuo kurių valdzia paėmė \$1,714,092. Tai-gi visi ateivystės urėdninkai yra užlaikomi ateivių kaštais.

Dabar jau yra įvestos tiesos, kad kiekvieną ateivį, kuris pasirodytų negeistinu, gal sugražinti Europon laike net dviejų metų nuo atvykimo. J. B. Weber, ateivystės buvėsis komisjonierius ant metinio susirinkimo New York Board of Trade and Transportation padavė užmanymą, kad visi ateiviai butų gražinami atgal už bent nusikaltimą iki jie nėra pastoję ukėsaais. Daugelis amerikoniškų darbininkiškų unijų nutarė nepriimti į sąnarius tokių, kurie nėra ukėsaais. Vienas ateivystės urėdninkas su alga \$2,400,00, tyčia tapo nusiuostas į Naują Angliją (ypatingai Massachussets valstiją) agitavoti unijas idant tos siųstų į Washingtoną protestus

prieš ateivius, kurie žemina amerikų darbininkų uždarbius ir labai tankiai prasikals ta, idant ateivystės priešai antų protestų pasiremdami galėtų nukalti naujus pavčius apsunkinimui ateivystės. Prezid. Rooseveltas yra teipgi ateivių priešas.

Tautiškas teatras.

New Yorko policijos komisarius McAdoo užmanė idant miestas pastatydintu tautiškus teatrus, kurie esą teip reikalingi kaip universitetai ir tikėjimiskos seminarijos, kuriose vaikai ir suaugusieji galėtų mokintis, kaip mokykloje ir bažnyčioje žodyje ir paveiksle (matyme). Į bažnyčia einama tik sykį sanvaitėje, į teatrus gi žmonės eina kas vakaras ir visados jie prikimšti; vaikai sprūsta iš mokyklos, lenkiasi bažnyčios, lipa stogu, nusileidžia kaminiu ir skverbiasi į teatrą. Tai gi neatbutinai reikia tautišku teatrų, kur prisizūrėdami žmonės, ypatingai vaikai, galėtų mokintis visokių gerų darbų ir paveikslų. Toks užmanymas yra grynų socializmu ir visokių tikėjimų kuni-gija stengsis jį prakeikti.

Salis anarkijos.

Cripple Creek, Colo. vado vas angliakasių Sherman Parker du syk tapo areštavotas už nepasidavimą kompanijoms, reikalaujančioms priversti straikuojančius per gvolta prieš darbo, — ir abu syk užsistatęs po \$500 kaucijos vėl tapo per milicijos apicierus įmestas į kalėjimą. Ant tulų užmetinėjimų, kad jie laužo konstitucijos tiesas, atsakė: „tegul eina peklon konstitucija! Męs klausom gubernatoriaus Peabody“.

Ištirkęs

sibaritas.

St. Louis, Mo. tulas turtin gas pirklys, vaziuodamas ant gatvekarų, nenorejo pasitraukt ir duot vietą atsisėst suvargusiam elgėtai, ir dar neperstojant prašyt žėrė jam į žandą.

Sąkeleiviai iš to paėipiktinę didžurtį dikėiai sumušė ir išmetė laukan iš karų.

Skundžias avina i vilkams.

Minesotos valstijoj ir aplinkinėse amerikoni neteislingai užgrobė nuo indijiečių daugelį žemių, su pritarimu Savien. Valstijų vidaus ministro. Dabar indiečių vadas Nagonab apskunde ministrą į augščiau sį sudą, reikalaujamas sugrąžint \$300,000 akrų. Byla prasidėjo, bet ar ką jis laimės — abejotina.

Milžiniškas gaisras.

Baltimore, Md. 7 vasario iš kilo baisus gaisras, kurs nušlavė visą skrytį, susidedantį daugiau kaip iš 2,400 puikiausių įvairios vertelgystos namų. Bledies padarė apie \$200,000,000.

Kratinys misliu.

(Laiškas į brolij)

Mielas Broli!

Neturiu ką tokio rašyti apie savę; žinai, broli, kaip gal eitisi, įvairiau vis niekad. Su gyvenimu vis teipat — tiesa dabar tas įvairumo, kad esu užimtas mokinimusi: bet mokinuosi nejuokaudamas, — tikrai ir neturiu daugiau nė laiko apie kitką mislyti, nė parašyti ką, neprisirėngiu, kada reikia.

Taigi kad nori žinoti, Juozuk, ką vis apie manę, tai atsimink, kad aš mokinuosi. Teip esu paskendęs į mokslą, tai yra į tą šaką mokslo, kad visai daugiau apie nieką neatboju, ne turiu laiko pamislyti apie kitus daigtus. Tai gi jei kas nori dažinoti ką apie manę, tai pasakyk, kad aš mokinuosi ir viskas, tegul nieks nelenda man į akis, aš apie nieką daugiau dabar nesirupinu. Meldžiu pasakyt T. K., kad man dabar reikalingesni pinigai negu jam, dėlto bereikalo tik jis man galvą ružija su tuščiomis pliovonėms. Pasakyk, kad aš

nepalaidunauju (ne toks tuščiagalvis), ale mokinuosi, tikrai mokinuosi. Kada išmoksiu, turėsit progą visl pamatyt ką aš išmokau. Žinokit, kad aš nevaiščiosiu visą amžių „apšepęs“ — ir mano galva dar nekopustas, — tokia kaip kitų, toj šakoj augštybę pasiekusių. Kaslink mano tikėjimo, tai galit manę sudyt kaip kuriam geriau patinka, aš nesvarstau nė vieno žmogaus įtikėjimo, labai man galvoj: tai yra jo privatiškas reikalas kaip jis tiki. Teip kiekvienas tiki, kaip kiek kuris gali pšamatyti kame yra teisybė, kiek pats gali pamatyt, nesakau, kad tiki pagal kito liepimą ar prišakymą. Visai neapšviestas jis pats nežino dėlko jis teip tiki — žodžiu, jis nieko nežino, kaip jis tiki, kam tiki, dėlko jis tiki ir kas tas jo tikėjimas yra, nes bijosi grieko — dasiznot, ir daugiau kitų paikų priezačių. Žmonės gi aš švies tiejie visai kitaip tiki negu tamsunai. Na, ir sakyk tū man, ir tas, kuris, gali sakyti, nieko nežino, nori priverst, kad teip tikėtų ir teip mislytų kaip jis, kvailas daigtas, tą kuris daug išmano ir žino ir kame yra keleriopai persitikrinęs? Tai išmanymas! Tegul supranta, kad tas, kuris apie ką mislina, tyrinėja, mokinasi, šimtą syk daugiau supranta apie tą, negu tas, kurs dar neturėjo progos niekad, gali sakyti, apie tą nė lemtai pamislyti. Ir jis mislina, kad jo nuomonė yra teisingesnė už to, kuris šimtą syk tiek daugiau žino, supranta, permato, išmano, kaip jis! Tai yra nė išmanymas, tikras, ištiesų! O aš užtikrinu vardan savęs ir visos draugijos, kad kiekvienas, kuris turės teip laimingą progą apšviest ir tiek dažinot, datirt, tiek duokim sau, nors jau kaip aš — kiekvienas toks bus ir kiekvienas tokio bus tikėjimo, kaip aš. Šitas teip tiesa, kaip gyvas esu. Tik

norėkit apšviest, o pamatysit, ir man patvirtinsit, kad aš teisybę sakau. Norėkit. Teip ir man kitados buvo sakyta, bet aš joku budu nemislinau, kad teip yra, bečiau savo galvą atidavęs už tą, kad teisingiau niekas ant svieto negal išmanyti, kaslink įtikėjimo, kaip aš tada, bet, aš už savo galę ir tautiečiams už naudingas knygas, dasigavau ir aš jau iki tam laipsniui, kad pamėčiau, jog buvo man tada teisybė sakyta. Teip ir jus, nesibijokit tik — norėkit dasiznot, apšviest, o dar ateis laikas, kad ir jus padėkavosit už čia pasakytą jum tiesą. Taigi norėjot dasiznot, kaip aš tikiu, tai aš jum pasakiau, aš su teisybe nenoriu slėptis užpakalyj, te-žinote. Dabar turit progą, apie manę teip mislyt, kaip jum parankiau rodosi. Matau, manęs visl gentys išsizadėjo, t-ip rodosi, ir tėvas skersas į manę, taigi ištariu jums už tai: aš už. Kada gavau nuo tėvo paskutinį laišką, tai pasijutau, kad aš vienas ant svieto esu. Taigi dabar aš vienas ant svieto esu (teip jaučiuosi), gamta tik, žemė, yra mano tėvu ir motina, visi man svetimi. Tad meldžiu visiems pasakyti, kad aš nuo šiol nelaikau nė vieną už „giminę“, tik už tokį kaip kiekvienas man žmogus ir nereikalauju nė nuo vieno jokios pagalbos: kaip man kada bus ar ką — nė vienam nepasiskusiu, nepasiguosiu — tai man žinota. Taigi ir jie visi nieko su manim teneturi. Aš vienas sau dabar: manęs išsizadėjo. Ir gerai dabar man: niekas nė nerupi kaip pirmiaus — daug leugviaus dabar. Ką dirbsiu, ką darysiu gero, ar tarhausiu — tai visai draugijai. Nemislykit, broliai, aš nešizadu ir neatmetu jus, tik jus bereikalo norit manęs išsizadėti, aš jus myliu — laikau jus už tokius lygiai, kaip ir kiekvienas žmogus, nė augščiau, nė žemiau:

visi žmonės man toki lygūs. Ištikro jeigu darytum skirtumą tarp žmonijos, tai kur jautas būtų išmanymas? Daugiaus teisybės prisilaikanti žmonės, visus lygume mato: vieną, nevertą, neaugština, o kitą nepaspiria. Tokia tik yra meilė artymo ir sociališkumas, kuriuos teip Jėzus ir kiti augštamaniai, žmonėse paplatint stengėsi. Nagi, meldziamieji, pasakykit, ar ne vardan Dievo šiadien tarp žmonijos įvairūs neužsikentimai, šnairavimai, partijiškumai yra sukeliami. Ar ne kunigai suardė meilę šiadien tarp lietuvių ir tarp visos žmonijos? Kas suskirstė gi Lietuvių Amerikoje Susivienijimą į kovojančias, neužsikentiančias dalis, — siundo nieko nenuvo- kiančias savo avis, tikras avis — geriaus sakant avinus, — ant valnamanių, bedievių, liepia juos naikinti, engti kiek įgriebiant, (tai „Kristaus“ mokslo sėtojai!), siundo tam- sias minias ant žydų, prūsų — kurie toki pat lietuviai yra — ir kitų nekatalikų? Ar ne visoki kunigai — nesakau, kad vien katalikiški, skirtumo nėra tarp visų — tik ir laiko ne- meilė, o drauge su tuom ir varguose — ar ne kunigai visoki tik žmoniją skurdume už laiko ir jo priežastis yra? Tai- gi atsiminkit šitą draučiai, kad tik kunigija ir tikėjimai jų sau, ant išnaudojimo jus sutai- syti, dabar ir pirmiaus, palai- ko, platina vien vaidus ir ne- apykantas mus tarpe. Ir ko- laik viešpataus jie, neužstos tarp žmonių niekad vienybė ir meilė. Tai gi viską apmaščius ir perkratinėjus, visus vargus mums kilusius, visus nesutiki- mus, kraugerystes, išgamystes, žudystes, kraujo praliejimus ir abelnai visą blogą, daeini, kad tai vis yra vaisiai kunigijos, anot jų „bažnyčios“ — žmonių tamsumo. Visada daeisi, kad pradžia ir priežastimi yra ku- nigija. Ar nuo apsišvietimo

žmonės ne kunigai sulaiko? Sakysit gal ne? Aš galiu da- rodyt: ką aš nerašinėjau į Lie- tuvą pas tėvą, kiek ne prive- dziojau, siuliau savo pinigiską pagelbą, sakiau, aš pasirupin- siu jums naudingų knyge- lių, tik, kaip aš jus myliu, švieskitės, švieskitės! — pama- tysit, sakau, kokį jus potam turėsit iš to džiaugsmą — kaip jus pamatysit kas jums vargus gimdo, kas jus skriaudžia, kas jus yra priešai, o kas draugai, geradėjai. (Reikia pridėt jog mano tėvas, rodosi, yra mylė- tojas, kiek mažas budamas pa- tyriau, skaitymų; taigi turėjau viltį, kad mano sėta sėkla de- rės, duos gerus vaisius). Bet skaudžiai apsirikau: tėvas štai ką atrašė: paduodu ištrauką: „.....ačiū tau vaikeli mielas, už prisuntimą laiške- lio mums, ale tik labai nuoste- bei parašei dėl mūsų, beveik susiraukęs skaitau. Dėl ma- nės suvis tas nereikalinga; kam man to reik apsišvietimo, apie Lietuvą? Gana man ir užtenka mislyt apie Dievą, ir apie išganymą savo dušios ir jūsų, o apie kitokius dalykus suvis nenoriu — kam man toji baimė turėti; šiadien suvis ne- reikalinga! jau mano sylos maža, artinas grabas man, o dar turėčia kokiais nieknie- kiais užsiimt — aš tuom savo žinojimu. Lietuvos nepagerin- siu, (!) tik greičiaus savę ga- liu prapuldyti; žinai, kad už mažiausį priešingumą carui, kartuvės mums!“ (Tai tik ne- išteisinamai paika baimė: kiek, ypač aš jiems apie tai, aiškinau! ką ne sakiau — vis jie savo ir gana. Sakiau, tik jūs nesibi- jokit, niekas nepažįs ant jūsų kaktos kad jūs lietuviškus raš- tus skaitot! Tik, žinoma, atsa- kančioj vietoj reik juos laikyt ir gana. Vaikiškas baugštū- mas! Vat, meldžiamasis, nors kuju paėmęs kalk — vis tiek!) „Ot va, kap Aizikui parėj už vežimą į Ameriką: apsudino jį Peterburke(?) be jo žinios

ant 5 metų ant „paselenijos“ net į Kinus (?) ir pėkščią va- ryt; turės ait beveik metus, ar tai jis galės likt gyvas? už bambis maskoliai! Pasijuto, tik maskoliai capt, tep kap vanags žvyrbli! Taigi, suneli, zadi man pasirupint iš savo kišeniaus ką dėl mūsų apsišvie- timo, tai suvis aš to nereika- lauju ir nesiturbatyk. Dievui dėkui turiu kryželių jau ikva- lei, o daugiau negali norėt, argi dar negirdėjai, kiek pės mus išvarė į šiaurę, o dar kiek vaitoja kalininuos, o už ką? už laikraščius už kalendorius, o niekuriej ištrukę pabėgo į Ameriką. Mano brangus su- neli dar kartą tavęs prašau, nesiuntiniek man tokių daigtų, kurie mane gazdina, o dar ir kuną gal prapuldyt ir tavo brolius su seselėms gal apsira- tyt ..... neklai- džiok su savo mislimis, suprask pagundą velnio — jis nori ta- ve įpainiot į vargą, į kokius neva ten mokslus, o paskui, toliau, bandis viliot ir iš vieros. Tai gi, mano mieliausias Jonu- ti, apsiimk velyt but menkiausiu, praščiausiu ant svieta, ne- gu kokiu galvočium, ponu: velyk ubagu but danguj, negu ponu but pekloj inmestu, po Licipieriaus kojoms myniotu. Tai gi, Jonuk, ką mislini daryt, tai pirma pamislyk ar bus tas darbas mano su išganymu du- šios, ba žinai, dušia brangesnė už visą svieta ir už dangų... Nepyk ir nepalaiky, sunel, mano šį pamokinimą už blogą, ale stengkis, kaip galint, su džiaugsmu pildyt mano prisakymą, ba kas prisakymo ne- pyldo, tas yra blogas“. Tai tau! Tai gi dabar patys, skai- tytojai nuspręskit, kiek tame laiške yra išmanymo ir kiek čia blogo ir pražutingos grės- mės lietuvių tautai iš tos pusės apsišviečia! — Tamsybė.... Oi tamsybė! Tai kas čia kal- tas? Ar ne „krokadilizmas“?! Tas žmogus visą laiką vaikš- čioja akis su misle į augšį pa-

keles, niekas daugiau jam ne- privalo rupėti, kaip vien kad dušią savo, dar ir mus (ačiū!) išganyti! Kaip tas puldo žmo- nią sunku išpasakyti. Mažą supratimą (dar tik galima tu- rėti kokio turinio budavo ma- no laiškas ypač šis paskutinis: buvo ne tai laiškas geriaus sa- kant ilga korespondencija; smulkum raštu buvo aprašytos kelių didelių lapų abidvi pu- sės; tų buvo sudėtos visos ma- no pastangos ant prikalbinimo apšvietimui link, buvo išrody- ta lietuvių (—Lietuvos) augš- tybė, galybė, visos dorybės į padanges keliama garsi praie- tė, istorija, paėjimas. Po tam kaip lenkai drauge su primeti- mu savo tikėjimo mus nupul- dė, kaip maskoliai pavergė, ir priespaudoje laiko, kokios yra lietuvių tiesos kurias dėl savo gerovės lietuviai turėjo ir tu- rėti privalo, kad maskolių tie- sas neva mums privestos mus visai nelyti — netur lytėti ir tt. Kaip lietuviai šiadien subru- do, visa Lietuva iš pamatų ju- dinasi. Kad grieko kitokioj prasmėj nera, kaip tik grieku šaukemieji daigtai, yra tai koki nors kenkimai krauge- riams, tiems, kurie jus šau- doja ir tt. Žodžiu, tai buvo visom išgalem aiškinama ši- adieninis lietuvių padėjimas, ir gerumas mokslo, apie kurį lietuviai mažai teišmano ir be- jo mums pražutis grėsia. Teip aš stengiausi kuoaškieusiai viską darodyti ir tikėjau, su išgalem darodęs, bet, bet.... nepataikiau į tų kur mieravau. Tai netoks mano tik šis pirmas laiškas rašytas Lietuvoną — kiekvienas ir iš pirmesnių ga- lėjo buti gana akyvas ir moki- nantis, bet, beveik gaila tik mano laiko ir spekų tų sudėtų: tie laiškas, tie nuojieglus zo- dziai, tai buvo, kaip kurčias aidas girioj šaukiančio, kaip žirniai nubyrėjo, nubaiškėjo į sieną. Kas čia kaltas? — jau nereik pasakoti. — Kas už tai kaltas, kad sakė, velyk but

kvailu, ubagu, pastum lėliu, nekšiu, kunigų žemų mierių įrankiu (dailiausia!), ir eit į tą...! į tą kunigo pirštu rodomą, į kurį pats jis neketina eit, į tą nematomą dangų!! — negu but galvočiau, tai yra, supirsk, kenkiančiu ir į aikštę kunigų „gerus“ darbus iškeliančiu, o eit į peklą! Ką gi mums reikšti tas „menkiausias, pračiausias, žemiausias“, ar tai pagal kn. Mil. „Tikėjimas ir Mokslas“ kasžin, tą reiškia, kuris žmoniją „veda į kilmą į šviesą“? Ar tai tas aklas tikėjimo juagis, kuriame kaip veidrodiuje atsimuša „tikras katalikiškas mokslas“, galima sakyti — kelia žmoniją? ir dar lyginant su mokslu?! Tai draugijai apvėrktina auka kunigijos... Oi, kiek tokių aukų yra apsunkinime žmonijos! Tai tikėjimo vaisiai. Ir čia dar kas: „stengkis, su džiaugsmu, pildyt mano prisakymą, *ba kas prisakymo nepylė — tas yra blogas*“ (!) Tpfu! Tik, rodosi, ir paikčiausias kunigas iš tokio savo pasėto mokslo turėtų susigėsti.... Ir sapnuok, tu, apie gerą iš tokio žmogaus! Ką jam lietuviystė, ką jam mokslas, ką apšvietimas, kam čia žinoti kas tu esi ir kam tu gyveni, ir da: „pildyk su džiaugsmu (nebile kaip) mano prisakymą“, nes paklusnybė yra didžiausia dorybė, (šnau apie dorą!) teip visi „šveiti“ juk pripažįsta. Tai iš kur čia laukti tokio žmogaus pakylimo, atsipriešinimo prieš prispaudėjus, išnaudotojus, kad jam norėk padėt palengvint gyvenimą, nuimt jungą, tai jis gatavas da ir kitą užsidėti, pliek jam į žandą, tai jis dar ir kitą atsuka, paleisk akmeniu, jis gatavas pakėlęs pabučiuoti — teip juk mokina šventa bažnyčia. Apgailėtini broliai! Ir tai, negana ką pats nenori iš juodumo išlyst, dar sako, neklausyk, tai „velnio“ pagunda tave veda, tu yra duoda mąstį, apsi-

švietiman, mokslan pasismerk-ti, o dar toliaus ir iš tikėjimo gal po galų išviloti! (juokai mane ima). Tai man, vyreli, ir tikėjimas, kad „velnias“ kaip mažą vaiką su baranka gal išviloti! Daug apie viską Lietuvona prirašę, nes žinau, tą kelią aš švietimui mūsų brolių vienu iš praktiškesnių, tai yra geriaus sakant prieinamesnių, esant, vienok, kaip dabar, persimainė man nuomonė: iš tiesų jau esu žymiai tą išbandęs: kiekvieną kartą, kad rašiau į Lietuvą lašką, kiauras valandas įknibęs kartais, prašėdavau ant laško ir tai, kelis metus teip, ir galop pamatčiau, kad tai bergždžias darbas — tik brangų laiką gaila gaišti. Aš niekuomet neslėpėdavau savo mierių, idėjų, nes kaip tėvus ir savo gimtinę mylėjau, teip man rėdėsi esanti mūsų viena, viena mintis, viena širdis, išmanymas.... Kiekvieną kartą turėjau viltį, kad mano tėvelis turės tik džiaugsmą iš mano augstų mierių toki kaip ir aš, gaivindamas viltį — bet čia pasirodė, kad mūsų nuomonės toli skiriasi! — eš tuos siekius augštai suprantu, jie žemai; aš laisvas — jie tamsybės vergai, kunigų įrankiai; aš savo mieriiais giriuosi, džiauguosi, o jie piktinasi.... Koks skirtumas! O jau čiau, kad ir juos pradžiuginsiu, iško mano širdis džiaugiasi.... Rašau, kad noriu pradėt mokintis muzikės; (žinoma, ką tuokart ir padariau); o jie štai ką: „.....nors nežinau, kas ta per muzikė, mažam (—gal) koks kitokis mokslas tep užsi-vadinąs, tai būtų nieko, o jeigu greit ant skripkų, arba trubuų, tai tegul jį apstaugia tokį mokslą! Tegul juom užiima koki pagony, ale ne krikščionys, ne lietuviai žmonys!“ Iš-tikro ironija ima šitą skaitant. Tiek tik apie muzikę teišmano! O vienog ji yra dailė, kuriai visos tautos gėrisi, didžiujasi! Sakau, tai tik tie „tikė-

liai“ ir iškytrėję, net nieko neišmano! Berots, tai juk yra „T. S.“ teip vadinami „patri-jotai“, kurie „privalo saugotis, kad nuo apiparkusių avių — (tik nežinia kokios tų apiparkę, kurios ne; tame dalyke „T. S.“ turėtų geriaus paaškinti. Laisvamaniai juk, visai prie jokių „avių“ nepriklauso), — parkais neužsikrėstų“, bėgt kaip nuo ugnies nuo „bedievių, išgamų!“ (dar geriau kaip išbėgios: žinai, avys, nuo kožno bėga). Ir tu man sumislyk tokias begėdytes, kaip ir tam „T. S.“ tauzgyti: išrado, kad kas meilė tėvynės, tas meilė Dievo ir artymo! Tai tau! O kazi' kodė' tasai žmogus tik įvirsų akis įstebelijęs vėpso, — į žemę aplink savę nenor pasižiūrėti, nenor matyti, kad tėvynę, brolius priešis koneveikia, žudo; prispirtas sako: „kas man iš lietuviystės“. Kad jis nemylė tėvynės, nekovoja už savo ir savo artimųjų-brolių tiesas, neguodoja savęs, kuną savo laiko už.... — per pirštus pasakysiu — asilą — (tas tiesa juk katalikizmas teip mokia), — kurį nereikia lepyt, ale žudyti marint! ir tt., tai kur čia tas lygumas tarpe lietuviystės ir meilės Dievo. Ale ką čia ir lygint! Ant tokių niekų neužsimoka ir laikas gaišinti. Tegul gi kas užgina, kad ar ne katalikystė Lietuvą prazūdė? Ir tol Lietuva neprazibės, pakol neatsikratys nuo tų purvų, kuriais ištvirkę kunigai žmoniją puldo ir žudo! Šviesos mums! — šit, tai yra įrankis kovos, su kuriuo visą blogą prašalinsime.

Su tai žodžiais užbaigsiu savo rašinį. Atminkie, broliai, ką sakau. Sudilau gerą valandą ant tos pakalbos, bet tikiu, jog nebenaudos ji bus.

Pasilikie, Juozuti, sveikas!

J. V.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Pittston, Pa. Nežine kada mūsų kunigai įgaus protą ir susipras, kad erzinimas lietuvių, pravardžiavimai, skirstymai į partijas, teisčia vien ir teip jau gana suodina kunigėlių vardą. Erzininimai ištikro perzengė šiadien visokias rybas; ypatingai mūsų doros mokiniojai kreipia savo tikrai kunigišką gylį prieš S. L. A. sąnarius, apjuodindami visokiais budais. Pirmiau kunigai vedė atvirą kovą, bet pasirodžius, jog toks darbas sukelia abelną prieš juos neapykantą — šiadien jie savo programą permainė ir pradėjo kandzioti iš pasaly. Mūsų kunigėlis, M. Šedvydis, pasalybėj neatsilieka nuo kitų savo sandraugų. Užmiršęs Kristaus prisakymus „mylėsi savo artimą“ (Ir nedyvai, jog teip senai tie žodžiai ištartu buvo! Red.) kaip įmanydamas juodina sau nepatinkančius. Atsitikus progai kalėdojant arba atėjus lietuviams su reikalais; į kleboniją, — šėip pradeda išmėtinėti: „Girdėjau, jog ir tu, (arba: tavo giminaitis) išklydai ištikro kelio, — priguli prie tų tautiečių, šliuptarnių susivienijimo? Tamista nepermanai, jog jie yra baisūs niekšai, (čion pamini ir vardus tų, ką jam nepatinka), Tamista esi vedęs, turi šeimyną, pačią ir vaikus — laimė tavo pakol esi jaunas ir sveikas, bet kur tave tie tautiečiai padės numirus? Juk tie atsimetėliai nebus nė vienas palaidoti ant šventų katalikiškų kapinių“. Štai kokiom šmėklom kunigėliai gąsdina S. L. A. sąnarius. Šioki ir panašūs gąsdinimai atsitinka vien tų, kur lietuviams neturi savų kapinių Shenandoah, Pa., du apšaukti didžiausiais bedieviais tapo palaidoti ant šventų kapinių, vien dėlto, jog šalyj stovi ir prakeiktosios. Ar nevertėtų Pittstono ir apylinkės lietuviams pasirupinti apie įgijimą savo locų kapinių? S:....s.

East St. Louis, Ill. Brazdant visuose kraštuose lietuviams, ir musiškiiai pabudę sutvėrė S. L. A. kuopą ir kaip iš pradžios gana dikčiai prisirašė. Vargas, kad vietiniai, mus tautiečiai labai yra apjaukę, bet paskutiniu laiku jau pradeda po truputi atsibusti.

Darbai, kaip ir visur, šiuom kartu apmažėjo, bet salioninkai (kurių lietuvių yra 10), vienok gerai pelno, nes tulinors neturi ką valgyti salionus vienok kasdien lanko.

Susitvėrusi S. L. A. k. uždėjo ir pagalbinį izdą. Bet nelaimė su mūsų žmonėmis, kad jie nesupranta savo gero, ir kalbinant prisirašyti išsikalbina: viens sako esąs užtekinai turtingu ir nereikalaujasi rupintis apie ligą arba mirtį, kitas vėl — noris prigulėti, bet pinigų neturi, tuometarpu gi girtuokliaut tai turi iš ko. Tankiai gali tuos pačius užte myt saliuone, prie baro, kame 10 dolerių nesigaili praleisti. Daugelis dar šneka, jog prigulėti prie S. L. A. esąs mirtinis „griekas“; tie tai jau yra priegadingiausi, nes ne vien patį tamsybėse krapinėja, bet dar ir kitus kvailina.

Tai tiek šiuom kartu iš mus kampeho. *Laumės Vaikas.*

So. Boston, Mass. 51 Nr. „Vienybės“ p. m. So. Bostono jaunumėnė pasigarsino labai plačiai apie savo darbus ir biskį įzeidė So. Bostono senumėnė, butent draugysčių viršininkai tapę išjuokti už ketinimą jų (jaunumėnės) išmėtyti iš dr-ų, už varymą konkurencijos rengimuose šokių vakarų, ką konstitucijos dr-ų užgina. Taigi turime pasakyti, jog čion mūsų jaunumėnė arba pamelavo ar nesuprato, nes tas ketinimas tapę įneštas ir apsvares us įrašytas į protokolą, per ką viršininkai netapę išjuokti, kaip rašo mūsų jaunumėnė (Vaikiški užsivarinėjimais! Red.).

Kas link aukų, tai žinoma jaunumėnė užsipelnė sau garbę, jeigu... aukavo ne be ypatingų mierių. Sutvėrime L. S. d-stės, uždėjime knygyno ir dar 3 Kliūbo, visame-kame mūsų jaunumėnė gautų ir nuo senumėnės miela pritarimą, jeigu ir čion nebutų gaudomi asabiškumai. Priešingai visi tie užmanymai gali palikt bal su šaukenčio girioj.

S. Bostono senumėnė.

Worcester, Mass. Savo laiku skaitytojai laikraščių tur-but patėmijo, kaip worcesteriečiai 1902 m. kėlė kovą savo tarpe prie uždėjimo lietuviškojo skyriaus miesto knygynė. Pamena, kaip aš šviesesniejie gavę daleidimą į knygyną partraukti visas lietuviškas knygas ir laikraščius tapę pavesti ypatingai nematomai cenzurai, kuri vietoje laikraščių „Lietuvos“, „Vienybės“ — pradėjo siuntinėti neprrašytus: „Žvaigždę“ ir „Saulę“, o knygas, kaip „Geografiją“ ir k. t. perstatė valdžiai kaipo anarkistiškas, kurios ir tapo išbrauktos iš abelno listo. Pamena, tur-but, nusiskundimus mūsų, kaip aut mūsų pareikalavimo, kad valdžia partrauktų knygas iš redakcijų „Vienybės“ bei „Lietuvos“ — tapo imamos iš „Žvaigždės“, kurios cenzura teperleidė tik tai tokias knygas, kaip „Gyvenimai ŠS. ir k. t. p. Bet, nors kova su šikšnosparniais buvo labai sunki, tačiau mes tvirtai turėjome, ir šiadien turime viešame knygynė visus lietuviškus laikraščius ir knygas, išėinančius netik Amerikoje, bet ir kitur. Taigi mes matom, jog tik tvirtas dalaikymas užtikrina kovoje pergalę, ir velytina visiems broliams-lietuviams dabartinėse karėse su neprieteliais tautos to paties prisilaikyti. *Apskurdėlis.*

New Britain, Conn. Mūsų klebonas Žebrius 31 sausio išbiauriojo iš sakyklos savo parapijonus arkliaivagiais ir

turmininkais, o rašančius į laikraščius žadėjo aštriai nubauti (Kokiu budu? Juk čia ne Maskolija! Red.).

Trimitas.

Fort Riley, Kansas. Pas mus lietuvių visai nėra ir lietuviškos kalbos niekadoms negauni išgirsti, tik tai gaunant perskaiyt „Vienybę“ tepamatai savo brolių darbus — iš vienos pusės, ir kunigų ardimus tautišku darbų iš kitos. Pamatai, kaip tikri tėvynės sunų deda visas pajiegas, kad atsispirti prieš griautojus mus tautos ir beskaitant apie jų darbus užkaista kraujas krutinėje prijautimu mus garbingiems vientaučiams, o panieka nevidonams.

Kovokit, broliai! Be kovos nėra pergalės!

Jonas Vaičiškauskas.

Elizabeth, N. J. Kartais visai menka priežastis išluoda baisias pasekmes. Taigi jeigu mūsų miestelio lietuvis, Ignas Gricius nebutų su Žiogiute apsidėję, — nebutų atsiradę ir anarkistai pas mus. Minėta jaunavedžių porėlė, praėjusių metų lapkričio mėnesij ištaisė vestuves, ant kurių pasikvietė ir kunigėlį Žindzių. Viskas buvo gerai, visi dailiai linkminos, kaip štai k. Ž. užsimanė duoti visiems vestuviniškams dvasišką palaiminimą, dėlei ko liepė visiems aplinkui savęs sustoti. Visiems sustojus, — k. Ž. pamatė, jog trys ar keturi ne visai arti prie jo slenka ir lyg kad nelabai nori palaimos. „Kas tų toki per vieni, nenorinti palaimos?“ sušuko perpykęs kunigėlis. „Petras Rutelionis, Jonas Špakaukas ir Damininkas Bočkus“, kas tų atsakė. „A, tai jūs anarkistai, žmogžudžiai!“... čion paskiaus tas atsitiko ką jau visumėnė žino: apskriaustieji apskundė k. Ž. už įzeidimą, o tas įskundė juos valdžiai kaipo anarkistus. Tai mat kitąsyk ir kviesk kunigą aut

vestuvių, o jis tau kokią baiką iškrės! *Perkuno oželis.*

Spring Vale, Ill. 25 d. gruodžio p. m. vietiniai lietuviaviai susirinkę ant krikščintų pas p. Survilą sudėjo \$4,00 aukų tautiškiems reikalams; paskiaus dar prie tos sumos pridėjo \$1,62 vietinė L. S. d-stė, kuriuos prisijusdami į „Vienybės“ rėdystę paskiriam šėip: \$2,50 kankiniams, \$2,50 mokiniams ir 62c. Vistaliui.

Vardan tautos ištariu visiems aukavusiems širdingą padėką.

M. Bendorius.

Pittsburg, Pa. Pas mus dabar viskas verda, kruta, ir kasžiu kada sulauksime pabaigos tų visų tāsynių, kurias k. Sutkaitis su savo parapijonais užvirė. Nors k. S., aš šaukdamas vietinius lietuvius anarkistais, iš syk pakėlė neapykantą prieš savę, bet mūsų žmonės paprastai tą greitai užmiršta, ir vietoj protestuoti prieš savo apšmeizimus — neša gausias aukas Dievui ant garbės, į k. S. kišenių. Mat dar tos lekcijos neužteko, taigi geistina, kad k. S. pasiskubytų duoti kitą pamokinimą.

Iš pupų nevarytas.

Delei A. J. Vizteliuocko.

Senei aš norėjau savo pas tangomis išgauti p. A. J. Vistalį arba Visteliuocką, iš Argentinos, ir suteikti jam globą savo šeimyniškame gyvenime, kol sesės mano pajiegos. Tą net ir tuliems tautiečiams, keletas metų atgal išitariau, bet kad neišaiškinamos kliutis sulaukė manę nuo išpildymo to užmanymo — turiu prisipažinti, ir tik dabar, jog nuo tų kliučių esmiu liuosa ir galiu pasiulyti visuomenei prieglobstę, minėtam tautiečiui, jeigu tik pasives geros valios vientaučiams jį iš tų išgauti. Žinoma, jeigu p. A. J. Vistalius sutiks dalytis su manimi menka mano pastoge.

Dr. J. T. Želviėnė.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Brangūs draugai ir kuopos!

Siuomi pranešu jums, jog praėjusiam mėnesį atsiūkė į T. M. D. tulas Ruskino universiteto studentas prašydamas pašelpo ir žadėdamas pabaigęs mokslą atsilyginti. Mūsų Centr. Komitetas pasiūlymą sužinojome, jog išties to jaunikaitis yra sunkus padėjimas ir nutarėm nors iš menko mūsų „fondo“ duoti jam kas mėnuo po \$8,00. Mėnėtas mokinys yra grynas lietuvis ir su šlagadynine dvase. Taigi mieli draugai, jeigu jūs matote kokį netaktiškumą, busite malonūs paduoti savo nuomonės per šį mėnesį. Taipgi pranešu, jog mūsų parengėm visuomenę „Atsišaukimus“, kuriuose plačiai išaiškinta reikalingumą mokslo ir kalbina prie T.M.D., išaiškinant jos mierius ir darbus. Tokių mūsų atspaudsime apšėiai ir išsiuntinėjus kuopoms meldžiame pasirūpinti draugų, idant jie būtų išplatinti kuoplačiausiai; tokiu būdu plačiai apsigarsimus D-stė. Taipgi meldžiame, nors per atvirus laiškelius pranešti, kiek kurioms kuopoms tokių „atsišaukimų“ išsiuntinėti. Dabar užėina gėvėnė, žmonės paliaus kelti balius ir kitas linksmas sueigas, taigi atsiranda proga laikyti prakalbas ir organizuoti T.M.D. kuopas.

Broliai! Nepraleiskime vel tuo laiko, bet stengkimės per tai 7 savaites pasidaruoti dėl d-stės labo! Šitie „atsišaukimai“ atneš ne mažą naudą varyme agitacijos, taigi pasikūbykite pranešti kiek egz. jų reikalaujate.

Knyga „Chemija“ jau paduota spaudon, ir netrukus bus gatava. Lietuviškoje kalboje dar tokios mokslo rušies knygutės neturėjome, kaip ši bus.

Prez. T.M.D. *M. Paltanavičia.*

Kuopos T.M.D., reikalaujamos knygų turi kreiptis prie Centr. raštininko, p. Ramanaucko, kuris veda sąnarių surašus ir žino kiek į kurią kuopą reikalinga yra siūsti. Kiteip pasidaro nereikalingi pašto kaštai ir užsivelka laikas; apart to gali kilti įvairi nesuipratimai savvališkai dirbant. Taigi pranešu visiems, jog reikalaujame knygų prie manes, knyginkės, nesikreiptumet.

Kuopos, kurios dar prieš naujus metus reikalavo knygų „Kaip žmogus gyvena ant žemės“ ir dar jų negavo, — apturės jas veikia po to, kaip aš gausiu iš spaustuovės.

K. T.M.D. *Dr. J. T. Želvienė.*

Susivienijimo L. A. reikalai.

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Rhone, Pa. 44 kuopa.
Stasys Katkevicia
Jurgis Aučiackas
Priceburg, Pa. 80 kuopa.
Andrius Kaminskas
Petras Jakulevyčius
Westville, Ill. 18 kuopa.
Marcelė Pėšienė
Jurgis Airišiunas
E. St. Louis d. S. Daukanto N.88
Jurgis Kebleris
Jurgis Riestys
Julius Milaševyčia
Petras Sipaila
Kazys Rauba
Wilmerding, Pa. 42 kuopa.
Juozas Kiveris
Julė Jodienė
Vincas Ragelis
Viktorija Ragelienė
Westville, Ill. d.S. Petro ir P. N.29
Frasas Norkus
Andrius Cibirka
Kazys Naujokaitis
Juozas Grincevyčius
Juozas Ujinskis
Petras Karalaitis
Stasys Benevyčius
Exeter, Borough, Pa. 81 kuopa.
Vladas Mankolevyčia
Juozas Macejunas
Juozas Grablikas
Juozas Didžiunas
Plymouth, Pa. 6 kuopa.
Vincas Stankevicius
Brooklyn, N. Y. 83 kuopa.
Jonas Lukaševyčius
Lucija Vasiliauckienė

Magdė Replutė
Juozas Vasiliauckas
Juozas Karuzas
Nanticoke, Pa. 12 kuopa.
Jurgis Lenkaitis
Jonas Vosylius
Tyre, Pa. 70 kuopa.
Antanas Vaškevyčius
Jonas Kurtakis
So. Boston, Mass. d. Liet. Dukterų.
Marė Anuzaitė
Barbė Kaurinaitė
Ona Mizgirdienė
Grasilda Jurgeliunaitė
Ona Gildaitė
Ona Matulaičiūtė
Antanina Butkiūtė
Marė Milkeriūtė
Izabelė M. Mašinska
Konstanija Grubaitė
Throop, Pa. 76 kuopa.
Antanas Judickas
Frasas Grigas
Leonas Grigas
Lost Creek, Pa. 4 kuopa.
Jonas Minkevicius
Povilas Bakšys
Vincas Kvietkauckas
Marė Kvietkauckienė
Ona Stepulaitienė
Shenandoah, Pa. 23 kuopa.
Andrius Vilkauckas
Ona Amilevyčienė
Gertruda Dziejulskienė
Antanina Karalienė
Jieva Stanaitienė
Jonas Pečenkius
Marė Valaitienė
Magdė Juodzbalienė
Breslau, Pa. 68 kuopa.
Jonas Bulionis
Juozas Burdulis
Frasas Balaišis
Mahanoy Plane, Pa. 16 kuopa.
Ona Kripiūtė
Magdė Milčinskiūtė
Alena Milčinkeiūtė
Marė Milčinkeiūtė
New Britain, Ct. draugystė
B. Lietuvinkų citizens K. K.
Jokubas Zdančiukas
Vincas Zdanavyčia
Mikas Ramanauskas
Mikas Janušonis
Vincas Endziulis
Jurgis Zdanys
Frasas Tumelis
Fortunatas Matula
Jonas Kairys
Gasperas Meškis
Antanas Vinikaikaitis
Juozas Bruožiukas
Matijošius Petruškevyčia
Jurgis Aleksa
Brockton, Mass. 17 kuopa.
Frasas Sireika
Adolpas Brazas

New Britain, Ct. nauja dr.
„Žirgvaikio“ Nr. 89

Jonas Bergeris
Kazys Danisevyčia
Vincas Gutauckas
Jonas Linikas
Justinas Mikulskis
Jonas Novogrodzkius
Adomas Petkauckas
Jurgis Ptakauckas
Marėius Petruškevyčia
Petras Ragutis
Jonas Ragelis
Jurgis Ramanauckas
Karolius Senkus
Petras Vaitkevicia
Detroit, Mich. 21 kuopa.
Frasas Strakalaitis
Wilkes-Barre, Pa. 35 kuopa.
Zigmantas Povylaitis
Gilberton, Pa. 39 kuopa.
Jurgis Mitrikevicius
Dominikas Sagonavyčius
New Britain, Conn. 26 kuopa.
Jonas Nevulis
Glen Lyon ir Wanamie, Pa. 24 kp.
Kazys Stankevicia
Elzbieta Stankeviciene
Juozas Zvizaila
Katarina Kaizariene
Maynerd, Mass. 58 kuopa.
Mikolas Trudzinskas
Nikodemus Babrinskas
Konstantas Jesionis
Zigmantas Dvareckas
Baltramiejus Lisauckas
Ignacas Smigelskas
Jokubas Zanevyčius
Jonas Mikailonis
Mikolas Noreika
Grigorius Stanis
Petras Stanis
Petras Govorauskas
Edvardas Kugren
Ferdinandas Tamulevyčius
Juozas Rusenas
Passaic, N. J. 47 kuopa.
Domicelė Kiškioniūtė
Magdė Mikalauskiūtė
Forest City, Pa. 2 kuopa.
Mikolas Kazlauskas

T. Astramskas.

S. L. A. sekretorius

Pradžia kares.

9 d. Vasario pranešė telegramos iš Port Artur, jog Japonijos dalis laivynės užpuolė ant maskoliškosios ties augščiau minėtu portu ir sudaužė 3 laivus: „Rezvizan“, „Carevič“ ir „Palada“, iš kurių du pirmieji nuskendė. Pradžia dėl Maskolijos bloga!

10 Vas. kitoje vietoje Japonija nuskandino dar 2 Rosijos laivu.

Uzbaigiant Paryžiaus parodos reikalus.

Troop, Pa. Aš, aukautojas, patariu iš likusių nuo Parodos pinigų \$200 pavesti p. Daumantui, o likusius \$85,62 padalyti lygiai kankiniams, „Aušrai“, T.M.D., „Motinėlei“, S.L.L. ir D. Delegatui.

Vincas Stulpinas.

Ladd, Ill. Aš, patariu visus pavesti p. Daumantui.

A. Draugelis.

Philadelphia, Pa. Mus S. Juczapo d-stė pataria \$100 pavesti p. Daumantui, o likusius lygiai kankiniams ir „Aušrai“.

Komitetas.

Viriden, Ill. Aš, patariu \$100 pavesti p. Daumantui, o likusius padalyti kankiniams, „Aušrai“, T.M.D., S.L.L., delegatui ir Vištaliui. F. Blazys.

Isz visur.

„Vorwaerts“ praneša iš Prūsijos, kaip vokiečiai su maskoliais, parubežiuose, bičiuliuoja si. Nors tas gana pasibiaurėtinai, iš vokiečių pusės pasiėgimas, bet vokiečiai nacionalai ir liberalai apie tai tyli, vietoj griežtai užprotestuoti savo valdžios pasielgimus. Praeitą savaitę štai koks buvo atsitikimas. Prusų žandarai, vedinė vieną maskolišką šnipą, įsigriovė į namus redaktorius „Osvobozdenje“ P. Struves, m. Stutgarte, iškrėtė redakciją, ir užgrobė visus numerius laikraščio, prirengto ant išsiuntimo į Maskoliją. Nors minėtas laikraštis ne socialškas, tik stengiantis įvesti Maskolijon tokį pat konstitucijinį redą, kaip ir Vokietijoje, bet ši paskutinė nesigėdėjo užpult ant žmogaus, kurs pagal šalies tiesų turi buti globiamas, o ne išduodamas į žiotis cariško despotizmo. Prieš tokį barbarišką valdžios pasielgimą tik socialistų organas, „Vorwaert“, pakėlė balsą, nors „Osv.“ su jos mieriais nesutinka.

Muenihe, Bavarijoje, tulas laikroddirbys, Spaeth, padarė didžiai akvą laikrodį, ant kurio darbavosi 19 metų. Tas laikrodys rodo sekundas, minutes, valandas, dienas, savaites, mėnesius, metus, krikščionių šventes, saulės ir mėnesio aptemimus ir persikeitimus. Ypatingas jis dar tuomi, jog jis nustatytas eiti ant 1000 metų be perstogės, po kurių, išėjus, vėl reikės užvesti ir vėl tiek jau laiko eis. — Susideda jis iš 2,200 dalių ir turi 142 velanus. Jo prekė 1750 svarų sterlinių.

Atsakymai.

Vuosliui, Essuose. Žinutę gavome už kurią ačiū. Rašinėkite daugiau. Tamistos pagarsinimas neatneš geidžiamų vaisių, kada-gi apšviestus lietuvius Vokietijos valdžia persekioja ne mažiau už Maskoliją ir dar išduoda juos šiai paskutinei. Duokim, jeigu ten ir nukeliautų koks vienas ir apsiotojys pradėtų šį-tą veikti — valdžia pasiskubintų paliepti jam apleisti vietą laike vienos paros, ir ką tada turėtų žmogus veikti? Į Maskoliją juk negrįž — ir noroms-noroms tampa ištremtiniu. Ar negeriau stengtis patiems pakelti savo tarpe tėvynės meilę ir dirbti dėl jos?

W-ta Jurgiu, St. L. Ill. Eilės netinka. Mislis puiki, bet silpnai suformuluota. Malonėkite pasidaruoti iš kitos pusės, tuom labiau, kad matyti, jog tamista galite. Už gerus linkėjimus — ačiū.

Trimitui, N.B. Visada tilps tik rašykite trumpai.

R. Gaubui, MtCarmel, Pa. Aukos, zinoma, yra geru daiktu, bet aukautojų vardų mes negalim talpinti, kada-gi tas yra privatiškas tamistų tarpe dalykas. Mes garsiname aukas visuomeniškiems reikalams, o ne ypatiškiems. Ypatiški garsinimai yra talpinami už apmokėjimus.

Pranešimai.

Paduodu dėl žinios visiems lietuviams-katalikams, jog aš, apturėjęs nuo vyskupo Hobano daleidimą, apkrikštijau 2 d. vasario, t. y. Gramnyčiose, Aušros Vartų bažnyčioje varpą, kuriam tapo duota du vardai: S. Kazimiero Lietuvos kunigaikščio ir S. Juozapo.

Su guod. Rev. J. Servetka, Wanamie, Pa.

Wilkes-Barre, Pa., nesuspėjęs išparduoti tikiety, leidžiamam laikrodžiui, perkeliu traukimo dieną į 15 vasario, kur meldžiu visus dalyvaujančius loterijoj tą dieną prisibuti, nes bus puikus ir linksmas suėjimas. *M. Oškinis.*

Collinsville, Ill., sunkiai sužeistas tapė Juozas Matulaitis, paeinantis iš Suvalkų gubern., Vilkaviškio pav., kaimo Sarmacintų. Nelaimingasis, regis, turės skirtis su šia pasaule. Geras buvo darbininkas ant tautiškos dirvos.

J. Dziedolikas.

Prakalbas ir dainas! parengia draugystė D. L. K. Gedimino parengia nedėlios vakare, 14 vasario 1904m., salėje S. Paukščio, Edwardsville, Pa. Prasidės 7 v. vakare. Įeiga 10c. Tai-gi visus lietuvius ir lietuvautes užkviečiam atsilankyti. *Komitetas.*

Balius!

Parengia kapelija po vardu „Miners Band“ ant salės Fr. Zdanavičiaus. Plymouth, Pa., atsibus subatoj 13 d. vasario 1904 m. Prasidės 6:30 vakare. Užkviečiam koskaitlingiausiai susirinkti. Tikietas 25 ct.

P. Swięski,
A. Słoszinski.

Balius! Balius!

Shenandoah, Pa., kurį rengia 23 kuopa S.L.A. ant 15 d. vasario, ant Rabin's salės, prasidės 7 val. vakare. Tai-gi visus lietuvius ir lietuvautes užkviečiame atsilankyti.

Komitetas.

Teatras ir Balius!

Plymouth, Pa., d-stė šv. Cicilijos rengia teatrą: „Koks pons-toks kroms“, komedija trijuose aktuose, kuri bus perstatyta 16 vasario, ant Armory Hall. Prasidės 7 val. vakare. Tikietas 25 ct. *Komitetas.*

Pajieszkojimai.

Pajieškau savo draugo, Petro Švilpos, Suvalkų gub., Vladislavo pav., Griškabudžio gm., kaimo Rigiškių; 13 metų Amerikoj. Pirmiau buvo Wilkes-Barre, Pa. Meldžiu atsišaukti: turiu svarbų reikalą.

Jonas Kuras,
18 Collings str.
Wilkes-Barre, Pa.

Pajieškau savo draugo Juozo Žemaičio, iš Suvalkų gub., Kalvarijos pav. Padavinio val., kaimo Geležinių. 12 metų Amerikoj. Pirmiaus buvo Alaskoje. Meldžiu atsišaukti į:

Andrius Žiugžda,
180 Ferry st., Newark, N. J.

Apgarsinimai.

Sziuom pagarsiname jog į red. „Vienybės“ tapo prisiūsta tikiety izlaimėjimui 1000 dovanotų p. Naujoko cigarų, naudai mokslaeivių. Todėl norinti gauti tų tikiety, tesiekreipia į „V.“ redakciją.

Dr. J. Szliupas,

328 Federal str. Philadelphia, Pa.
47-50-A (Keystone Telephone)

Adresai Cent. vyresnybes,

SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

Prezidentas Jonas Tareila,
677 N. Riverside st.

Waterbury, Conn
Vice-prez. Vinc. Ambrazevyčia,
180 Ferry st. Newark, N. J.

Sekretorius Tam Astramskas,
943 S. 2 st. Philadelphia, Pa.

Kasierius Tam. Paukštis,
123 N. Main st. Pittston, Pa.

Kasos } Piusas Birštonas,
globojai } Shenandoah, Pa.
Vinc. Grudeckas,
70 Union st. Pittston, Pa.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tęsa.)

„Juo arčiau senovės Lietuvos, juo daugiau pajuryje visokių lietuviškų žymių. — *Kopų* kalnai užsėti kunais, krauju musų. . . . Įtakos Dauguvos, o gal, ir tolymi krantai Finiškos (Suomiškos) marių kojios buvo tai retėžiai Lietuvių tautos senovėje“.

Latviai. Sprendžiant palei kapinėse randamas liekanas, matome, kad svariausioji srovė Lietuv-Latvių jau akmens laikmetyje papludo nuo Kauno po šiadykštę Lietuvą į žiemryčius iki Krėslaukiui palei Dauguvą. Nuo šito sriauto atsidalino mažesnės šakos. Vienas naujokų baras, gal—but Ventiniai, pro Kuršėnus ir Papilę kreipėsi į Kuršą ir apsigyveno palei Ventą; kitas nusisuko prie Mušos ir Lielupės pritakų žemumoje, trečias gi per Neretį eidamas pasiekė Dauguvą, artymais Serpylės. Bet ir Dauguva nesulaikė kelionių. Ypatingai, rodos, aplink Krėslaukį dideli tuntai kėlėsi per Dauguvą ir pasiplatino po visus Inflantus, ir gal Ludsos aprinkyje susidūrė jau su Slavais, kurie stabdė jų klajonę į žiemryčius. Pasiduodami į vakarus, Latvių sentėviai pakliuvo prie Gaujos į šalį, kurią apšaukė Vidžemiu: toji šalis, rasi, tuomet buvo apgyventa per Igaunius. Tarpe gi Gaujos ir Salazos, pajuryje, mito Lybų arba Lyvų tauta, kuri besiplatindama papupiais, įsiveržė teip gi į viduzemį. Latviai, zemdariais budami, mažai rupinosi apie paupėnus, kurie misdami žveja ir jureivysta, ginčiuose nesusidūrė su Lybais. Tai gi Gaujos apgabalis turėjo būti jauniausia naujokyne Latvių tautos. Žinoma, tos kraustynės įvyko ne umai, bet bėgyje keletos šimtmečių, nes Vidžiamyje Latviai tur—but apsibuvo ne pirmiau 8-to amžiaus, o sprendžiant palei surastas liekanas galima manyti, kad tauta, kurią Latviai atstojo, jau buvo pergyvenusi akmens laikmetį, kurs Baltijoje traukėsi iki pabaigai 6-to šimtmečio. Vidžemio Latviai buvo zemdirbiai, ir turėjo tarp naminių gyvulių — žirgus, galvijus, ožkas, šunis ir tulus paukščius; rasi jau turėjo geležinius nuoragus prie zambrio; statėsi namus dėl gyvenimo iš mezio. Po 6-tam šimtmečiui jie mokejo metolus apiprekiuoti karėje ir amatninkystėje. Karės įrankiu, tarp kitų, buvo buožė ar rungas; tur—but jie pažinojo teip gi lingę ir kilpinį, turėjo medinį skydą, apvilktą su oda. Kaslink tikybos, jie regimai tikėjo į nemirtinumą dušios, nes kiteip esant, kam jie būtų dėję į kapą dalykus, panaudojamus gyvenime, jeigu tiejie, pasimirus, jiems nebutų derėję? Inflantų gyventojai, regis, nedėgino negyvėlių, bet juos laidojo aprengtus drapanomis, vyrams į kapą įdėdami ginklus, padarynes ir mylimus gyvulius, o moterims — pagražinimus. Bet Žemaičiai, Kuršiai, Žemgaliai ir Sėlijos gyventojai degino lavonus, peklus jų pildavo į molinius puodus ir kasdavo į žemę, vietą palaidojimo pažymėdami kruva sukrautų akmenų.

Kada Prusai turėjo smarkes imtynes su susiedais už savo valnybę ir tikyba, Latviai, Sėliai, Žemgaliai, kurių vardus mini chronistas Nestor apie 1100 m., be didelio pasipriešinimo, pasiduoda po Rusų persvara. Rusų susitikimas žiemuose su lietuvi-latviška tauta, beje su Letgaliais, Sėliais ir Žemga-

liais buvo taikesnis, negu rytuose ir pietuose. Čion Dauguva tarnavo už kelią susinešimams, ir Rusus vyliojo ant pirklybos. Jau Vladimiras šv. (980-1015), išgijęs Rogvolodą, kurs buvo įsteigęs valstiją Polocke, paplatino savo rubežius iki Letgalių ir — anot chronistų pasakos — ėmęs meslavas netik nuo Letgalių, bet teip gi nuo Sėlių, Žemgalių, iš dalies net nuo Kuršių. Bet nesitikėdami užlaikyti savo persvarą teip tolimose šalyse, jie ėmėsi statyti Koknėzės ir Gersikos pylis, dėl apsergėjimo Rusų pirklių, plaukančių Dauguvos upe, nuo tenbuvusių, jeigu tiejie mėgintų užsipuldinėti ant anų. Su tuom pačiu mieriu Jaroslavas, 1030 m., įsteigė Tėrbatą palei Mėtros upę, vadinamas ją Jurjevu, po to kaip Igauniai buvo apgalėti buvę karčiuose imtynėse. Visose Rusų naujokynėse tapė teip gi krikščionių bažnyčios įsteigtos. Tačiau Rusų valdžia tuomet negalėjo būti stingri, nes naujokynėse sargybos buvo mažai, o patys kunigaikščiai besivaidindami savitarpe negalėjo siųsti kariumenės į Baltiją. Vėliaus Vladimiras Monomach — anot Rusų chronikų — ėsęs kariavęs su Igauniais ir ėmęs Odenpėjos pylį. Teip gi jo įpėdiniai, ypač Polocko ir Pleskavos kunigaikščiai, kariavo su Baltijos gyventojais Vokiečiams atsibastant, Polockėnų rankose buvo Gersikos ir Koknėzės pylis, kur jie įkėlė buvo savo vietininkus, kurie rinko meslavas nuo aplinkinių Latvių ir Lybų sulyg pat Tureidai. Vidžiamio Latvių dalį, Talavos apgabale, kurs traukėsi gan greit lyg Valmierai, jau nuo senų laikų valdė yra, kaip Indrikis Latvys rašo, Pleskavos kunigaikščiai, kurie siųsdavo sudžias dėl sprendimo taikos ir rinkimo dovanų bei meslavų, o kuriems Latviai nesipriešino. Indrikis Latvys net primena, kad viena dalis Talaviečių likosi krikštyta per Rusus, pirm Vokiečiams atsibastant.

Tai gi Danai bandė Pabaltijoje įsteigti naujokynes ir krikštyti pagonus. Chronikai liudyja, kad Kanutas Didis (1016-1036) buvęs užkariavęs Igauniją, ką patvirtintų Danų monetos, rastos iš 11-to ir 12-to šimtmečių. Dar mažiaus negu Samijoje Danams čion sekėsi praplatinti krikščionybę. Kurše, mislyjama prie Kolkos salavos, tulas pirklys apie 1050 m., karaliaus Sveno Estretsono paragintas ir apdovanotas, įsteigęs buvęs pirmą krikščionių bažnyčią, kuri tur—but neilgam pateko, nes pats Svenas pasakoja Kuršius buvus fanatiškais pagonais, kurie didelę daugybę turėję visokių kunigų, raganių ir burtininkų. To karaliaus žinias yra užžymėjęs tulas Brėmeno kunigas Adomas savo bažnytinėje istorijoje ir Danijos aprašyme (1073 m.).

Prasidedant 12-tam šimtmečiui Danai tapė iš naujo padilginti: popiežius tuomet skelbė kryžėivystės karę prieš muhamedonus, o kas negalėjo į teip tolimą kelionę leistis, tam pavelijo eiti į karę su pagonais, žadėdamas nuodėmių atleidimą ir amžiną gyvenimą. Danams tai buvo po širdžiai, bet jų pastangos pasiliko be pasekmes. Negana to, Baltijos pamarėnai — Kuršiai, Žemgaliai, Lybai, Igauniai ir ypač Samsalėnai — tuom laik ėmė atsizymėti kaipo drąsus jureiviai: jie patys statė sau laivus, jau tai dėl pirklybos, jau tai dėl laupymų.

Pirklyba užsiiminėjo labiausiai Žemgaliai, aplankydami Baltijos pajurius ir Dauguvą, mainydami savo gimtinės šalies produktus, linus, kanapes, vašką, taukus ir žvėrių odas, ant svetimų kraštų produktų. Savose kelionėse jie pasiekdavo Švediją, ir ypač Visbės mieste, ant Gotlandijos salos, jie buvo

pazīstami svečiai. Todėl brangieji metalai tarp tenbuvių buvo pasiplatinę ir taisiais, kartais, jie mokėdavo meslavas bei duonius.

Apart pirklybos, Baltijos gyventojai mėgo ant jurių laupyti. Jurių laupytojų laivai tur-but buvo lengvesni ir galėdavo plaukytisi po seklius vandenius. Tokiu darbu užsiiminėjo Kuršiai, Igauniai, o ypatingai Samsalėnai. Užpuldami ant pirklybos laivų, tuosius jie prisitraukdavo su geležiniais vėšiais, ir aplupę ar plaukdavo sau į jures ar sudegindavo pirklių laivą. Pabaigoje 12-to šimtmečio Kuršiai ir Igauniai ant Oelando salos artymais Švedijos buvo įsirengę sudrutintą stovėnę, iš kur jie ne tik grėšė visos Švedijos pakraščiams, bet ir pirkliams, keliaujantiems į Visbę ar Sigtuną, Birką ir tolymą Novgorodą. Už tai Valdemaras I, Danų karalius, pasiuntė 1170 m. savo laivynę, po vada savo sunaus Kristupo, išnaikinti laupytojų buveinę. Kilo karčios imtynės, galiausiai Danai pergalėjo, ir, kaip chronistai sako, visi laupytojai galą gavo. Tačiau jau 1188 m. nauja Kuršių bei Igaunių laupytojų laivynė įplaukė į Maelar'o azerą, laupė po apielinkę ir išpustijo pirklybos miestą Sigtuną. Ir dabar karalius Kanutas IV baisiai susmogė laupytojus, teip jog jie nedrįso rodytiesi Švedijos pakraščiuose per ilgoką laiką; bet jau 1202 m. Samsolėnai įsilaužė į dienovidį Švedijos. Tad Valdemaras II, norėdamas juos suvaldyti, nukako į Samsalę ir įsteigė drūtą pylį (1206 m.). Tačiau Danai turėjo pylį vėl atstoti, tur-but negalėdami atsilaikyti nuo užpuolimų tenbuvių. Vokiečiams į Baltiją atėjus, mažai liekanų bebuvo nuo Danų valdžios, tik Lindavisoje (šiandien Rēvelis)-buvo jų pirklybos bustynė.

Nėvysi čion minėtieji pagonai buvo gentimis, ypatingai išsiskiria Lybai, Igauniai ir Samsalėnai, kurie kilę yra, tur-but, nuo Suomų padermės.

Lybai 12-me šimtmečiuje buvo plati ir turtinga gentė, išsiplatinusi beveik palei visą Rygos marės užuolanką. Kuršie jie gyveno po vardu *Kuršių* aplink Abavą nuo Ventos ištakos sulyg Slokai, kur tuomet tulas Lielupės žaras, regis, įtekejo į jurę. Tolesnysis pajurio galas nuo Slokos sulyg Dauguvos ištakai prigulėjo Žemgaliams, kurie čion turėjo ypatingą uostą. Vidžemyje Lybai apgyveno tuomet didelius žemės gabalus, nes jų rankose buvo netik pamariai sulyg Pernavai, bet teip gi Padauguviai sulyg Lielvardei ir Aiskrauklei, nuo kur jų rubežiaiėjo tiesiog link Tureidos.

Igauniai bei Samsalėnai užlaikę yra savo senovines vietas nepermainytas sulyg šiam laikui. Estija jau nuo seniai dalinosi į skryčius: *Vironija* (Vesenbergo apgabalis), *Jerva* (Veissenšteino apgabalis), *Harrija* (Rēvelio apgabalis), *Vyka* arba *Maritima* (Hapsalos apgabalis), *Rotalija* apie Lealį, ir *Sontagana* apie Pernavą. Vidžiamyje gi randasi *Ungavnija* (dabar aprinkęs Vėrovos ir Terbatos), palei kurį nuovadą Latviai savo kaimynus vadina Igauniais; *Sakkala* (Vilandės apgabalis), *Metsepolė* palei Salis ir Pernavą, *Idumėja* tarp Aa ir Salis, *Turaida* (dabar Treiden), *Autinė* aplinkėse Vendeno, *Trikatija* (šiandien Trikatė), Talava ar Tolova palei Aa. Chronikos mini dar tulus nuovadus, kaip *Muokė*, *Vaiga*, į šiaurę nuo Mėtros ir Terbatos, tad vėl *Varbola*, *Rēvelis*; bet tai rodo bus dalys buvę didesniųjų nuovadų. Teip gi Samių sala priskaitoma yra prie Igaunių žemės, nors Samsalėnai jokio artesnio susidurimo neturėjo su kiezemio Igauniais.

Kitos iš augščiau minėtų genčių prigulėjo prie Lietuv-

Latvių padermės; artymais Sėrpylės Latviai siekė iki Dauguvai. Net po dešinei pusei Dauguvos apie Koknėzė ir Gėrsikę (Krustapylės artume) jie užtinkami yra, ir daugiau jie gyveno šiadykščiuose Inflančiuose (Lenkų Vidžiamyje). Latvių gi atvašės 12-me šimtmečiuje apgyveno štai kokius žemės gabalus:

Kuršo piet-vakariuose tarp jūrės bei Ventos mito Ventėnai, kurių dalį—kaip Indrikis Latvys pasakoja—Kuršiai esą paginę. Pagintieji norėję apsigyventi Lybų žemėje, bet kada ir tiejie su anais vajojosi, tad jie nukakę į šių dienų (ėzių (Zehsi) apgabalį pas Latvius, kur įkurę esą Ćezių pylį. Likusius ant vietos Ventėnus Vokiečiai 13-me šimtmečiuje jau laiko už Kuršius, nors jų pratėviai skyrėsi gan kalba, apdaru bei papročiais nuo savo kaimynų antrapus Ventos. Ventėnų žemėje randame keletą nuovadų, visokių raštininkų subujotais vardais vadinamų, pradedant nuo Ventos ištakos teip vadinamų: Vinda, Bihavelanze, Bandovė, Dovzarė, Saggara, Zezlis, Pilsatėnė ir Mezgovė. Tuose nuovaduose buvo daug pylių, kurių svariausias yra šitos: Ventpylė, Kuldiga, Asebolė (bene Aisputė?), Grobinė, Embolė, Griezė, Mutėnė, Ampilė bei Krentėnė.

Ventos dešiniame pakraštyje, apie Abavą, dabarnykščiuose Skundros, Kandavos, Tukumo, Talsių ir Dundagos apgabaliuose lyg pat Lybų rubežių išsiplatinę buvo tikrieji *Kuršiai*, kurie daug syk buvo susijaukę, su Lybais, o kuriuos kiti Latviai anų neskaidrios kalbos dėlei vadino „tahmeneeki“. Kuršių žemė palei Lybų liudyjimus buvo padalinta į daug smulkių draugijų, vadinamų „kilegundomis“; tarp jų pažymėtiniausių pylių minėtinos yra—Talsėnė bei Sintelis.

Žemgaliai gyveno palei Dauguvos kairį kraštą, ypačiai apie Lielupę ir jos daug prietakų (pav. Jelgavos, Bauskės). Jų žymiausi nuovadai buvo: Dobelė, Tervetė ir Mešotinė, kur buvo pylis tokių pat vardų. Apart to reikėtų paminėti Dobėnį, Babotenį, Sidrabėnį ir Rakenį ar Rakus.

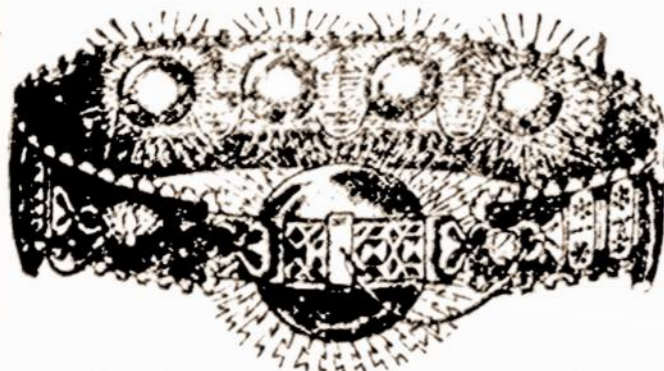
Sėliai ar *Žėliai*, tulas Žemgalių žaras, staipėsi po visą kairįjį Dauguvos pakraštį sulyg Polockui, tik dvejuose vietų perskirti budami per Lietuvius, kurios yra pas Sėrpylę ir už Dunaburgo traukiasi sulyg Dauguvai (pav. Fridrichštado ir Jakobštado). Sėlių nuovadus nuo vakarų į piet-ryčius einant, šaukė: Taurkalni, Nalseni, Poloni ir Medeni; jų stipriausioji pylis buvo—Sėrpylė.

Apie Gaują ir jos prietakas buvo Letgaliai arba Latvių nuovadai, kurių rubežiai vakaruose ir iš dalies pietuoseėjo nuo Aiskrauklės link Turaidos ir nuo čion toliaus į žiemius sulyg Salazos ištakai. Žiemiuose, regis, Latvių rubežiai nėra persimainę, kada gi jau tuomet Latviai gyveno Rujenės ir Ćrgemės apgabaliuose. Toliaus į rytus Latviai rubežiaivosi su Igauniais Valkų, Gaujenės ir Aluksnės draugijų. Apart to, Latviai jau tuomet gyvenę yra tulose vietose Vytebsko rėdybos, lyg Dunaburgo, Rėseknės bei Ludsos aprinkiuose. Tuos Latvius šaukė iš tikrųjų Letgaliais, nors chronistai ir visus kitus Latvius tuomi vardu mėgsta vadinti. Į pietus Latvių rubežiai buvo iš didelės dalies Dauguvos upė, kuri juos skyrė nuo Sėlių. Ir Latvija skyrėsi ant nuovadų. Į piet-vakarius nuo Valmieros, tarp Burtniekų azero bei Gaujos, buvo Idumėja ar Vidumėja, kurios gyventojai, regis, buvo stipriai susijaukę su

(Toliaus bus.)

DOVANTAI

Visiems Serganties ant
10 dienų išmėginimo.

Garsingas ELEKTROS DIRZAS "GAINT"

Tukstantai žmonių jau išsigydydė su plačiai žinomu Elektros Diržu, nuo reumatizmo, viduriu užkietėjimo, bėgunkos, vidurių silpnumo, nuo ligų: plaučių, žaraų, inkstų, kraujo, gyslų, kosulio, karščiavimo, drugio, nervišku mo, silpnumo, žodžiu sakant, nėra ligos kurioje šis diržas nebutų pagelbėjęs.

Sveikus jis sergsti nuo ligų. Kas geidžia pasinau doti iš jo gerumo, turi iškirpt šį apgarsnimą iš laikraščio paduodant savo aiškų adresą ir prisiųsti ant šitokio adreso:

New York Specialty Co.

52 West 18-th street.

New York, City.

Kožnas gaus šį diržą su paaiškinimu kaip jį vartoti. Ši proga yra duoti tik ant trumpo laiko. Todėl naudokitės. Rašykite tuojuos reikalaujami.

ELEKTROS DIRŽO.

Kaip rašant dėl šito diržo turi savo ligas parašyt.

BALIUS!

Teatras ir dainos, kurį pa rengė Lietuvos dainorių choras, ant Music Hall 215 Lackawana Ave. Scranton, Pa., 9 vasario, 7:30 vakare. Tikietas 25 ct. Moterims dykai.

Komitetas.

HOTELIS K. Strzeleckio.

276 E. Main str. Plymouth, Pa

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus alučo, puikiai kvėpiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugišką rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir išgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užėik pas K. Strzelecki.

Balius! Balius!

Baltramiejaus Blaivininkų Draugystės atsibus Panedėlyje 15 d. Vasario 1904 prasidės 7 val. vakare. ARMORY HALL. Pittston, Pa. Muzika grajis vėliausios mados šokių. Siuomi meilingai užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites, kaip vietinius taip ir iš visos apilinkės pasilinksminti.

ĮEJIMAS Į SALE - 25c.

Komitetas.

H. A. MEDOFF'S TIKRA LIETUVIŠKA TRAJANKA

GENUALIŠKI IR EUROPIŠKI PHARMACISTAI. Atkeliavo iš seno kraujo ir apsiėjo po No. 151 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Yra tai tikri dirbėjai Europiškų ir Amerikoniškų gyduolių Sudaro knogeriausius ir specialius klausius receptus. Prilauko trajanką nuo atsakančiančių ir visškai tikra Lietuviška trajanka. Visi atsišaukimai bus teisingai ir reguliariai apžiūrėti, su visais užganėdinimais. Su guodone.

H. A. MEDOFF,
151 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Hei! Vyrai Skaitykit!

Ar nori pinigų greitai ir teisingai? Tėvynę pasiųsti? Ar nori laivakortės ant pigausių ir geriausią linijų? Jeigu taip! tai kreipkis pas seniausią lietuvišką Agentą Juozas M. Saroczką, o jis atliks viską geriausiai. Pas jį teipgi gausi puikias Alaus, Vyno ir Cigarų geriausia užėiga pakelevin giems. Telephone: Bell East 936 A.

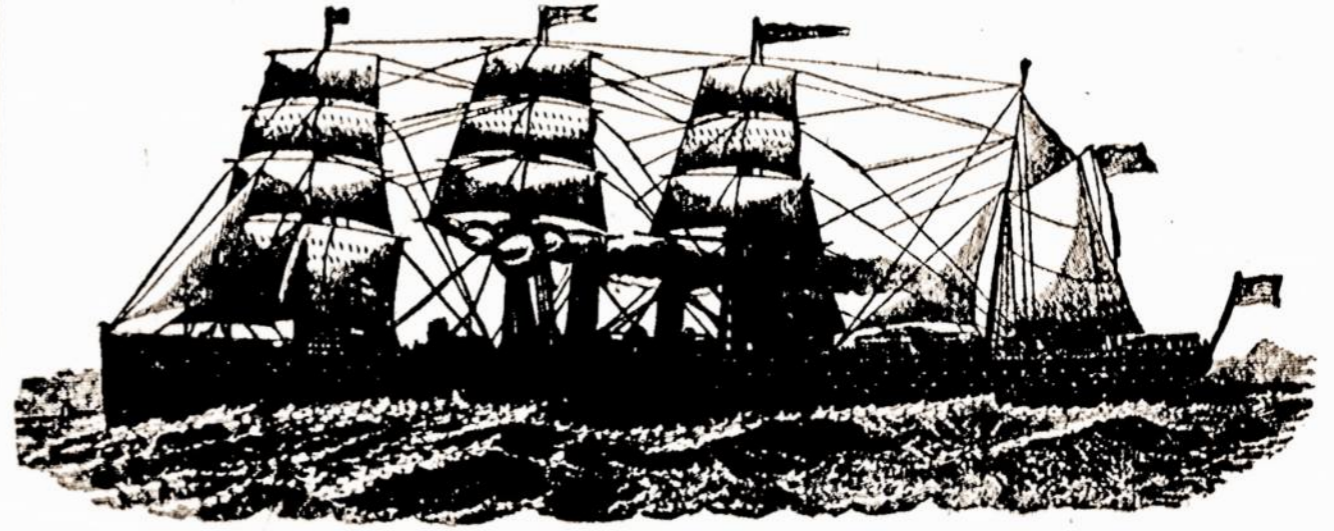
J. M. SAROCZKA,
471 Collinsville Ave.
East St. Louis, Ill.

Reikalingi keli geri žmonės.

I kiekvieną Stotą keliauti dėl namo įsteigto vienuolika metų su dideliu kapitulu, laukytis po kromes ir agentur su pelningais tavorais. Gerai nedėlinė mokesčių \$24, kaštai kelionės ir Hotelio bilos kas nedėlia. Praktika nereikalinga. Paminėk liudyjimus ir savo kopertą su adresu.

THE NATIONAL,
882 Dearborn str. Chicago, Ill.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu užgarbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo mažes pirktoms laivakortėms pervažiuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuonciu pinigus į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prigulinėias dalis arba pasargas lietuvoje atimu ir padarau paliudyjimus arba aktus ir be jokios turbao jos. Turiu labai čystą ir puikią užėigą dėl svetėlių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patikę dėl lietuvių ir ne prabašėius nepaniėkytų. Su guodone Kazi. Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

Naujas Kalendorius 1904 metams.

Su daugeliu moksliszku ir naudingų skaitymų, žinių ir su daugeliu paveikslų - viso 38 - gaunamas „Vienybės“ izsleistuvėje su prisiuntimu už 25 cen. Darbininkų Kalendor us 1904 metams izsleistas Lietuvos Social-Demokratų Partijos, su naudingais darbininkiszkais skaitymais. Prekė 20c.

ADRESA REIK TEIP RASZYTI:

J. J. Pauksztis & Co.
Plymouth, Pa.

Temykite!

Kas iš Philadelphiečiu už irasys Vienybę užsimokėdamas \$2 už bus dovanių kalendorių vertės 25 centų.

J. S. Rukovicze,
3243 Salmon Str.
Philadelphia, Pa.

Dovanai! Dovanai!

Nauja gyduolių knyga dėl vyrų, moterių ir vaikų, aprašanti visas informacijas, bus pasiusta Jums jeigu us prisiusite mums savo adresa.

Venibe P. O. Box 268
Madison Sq. New York.

Naujausios knygos:

Pasakas iš gyvenimo lietuviškų Vėlių bei Vėlnių, surinktos D-ro J. Basanavičiaus. 470 psl.
Prekė neapdarytos - - \$2,00
Apdarytos - - - - - \$2,50
Karalius. Apysaka. Dievas ir Karaliai. Evaldo pasaka. 16 psl. 10c
Vaidyla, originališka novelė. 15c
Eilės Prancškaus Vaidėlio (Sekupasakos). 165 psl. 50c
Gamtos Isorija, pagal Povilą Bert, vertė D ras Bacevičia. Su daugeliu paveikslų. 209 psl. 50c
Kaip žmogus gyveno ant žemės? Parašė S. M. 47 p l. 25 paveik. 10c
Isz mūsų praėites. Parašė Jonas Gražys. 16 psl. 10c
Darbininkų kalendorius 1903 m. 15c
Vorai ir Mu-ės. Prilyginimas prieponų ir darbininkų. 5c
Varžytinės. Ką jos duoda kapitalistams, darbininkams ir kaip jas reikia panaikinti. 16 psl. 10c
Valdzios pilvas. Parašė J. Gražys. 16 psl. 10c
Paslėpęs vilko nasrus rodo lapės uodegą. 7 psl. 5c
Kalendorius 1904 metams. Su daugeliu paveikslų. 154 psl. 25c
Socializmo ateitis. Apysaka. 40c
Dvi Sėserys. Apysaka. 40c
Darbininkų Balsas, No 1, 2, 3, 4, 5. Po - - - - - 15c
Davatų gadzinkos. 15c

Adresuokit:

J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main St.
PLYMOUTH, PA.